

Bildande av naturreservatet Smaulmyrar, Alskog socken, Gotlands kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats med heldragen svart linje och rastering på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

Reservatets namn ska vara Smaulmyrar.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med reservatet

Syftet med bildandet av naturreservatet Smaulmyrar är att:

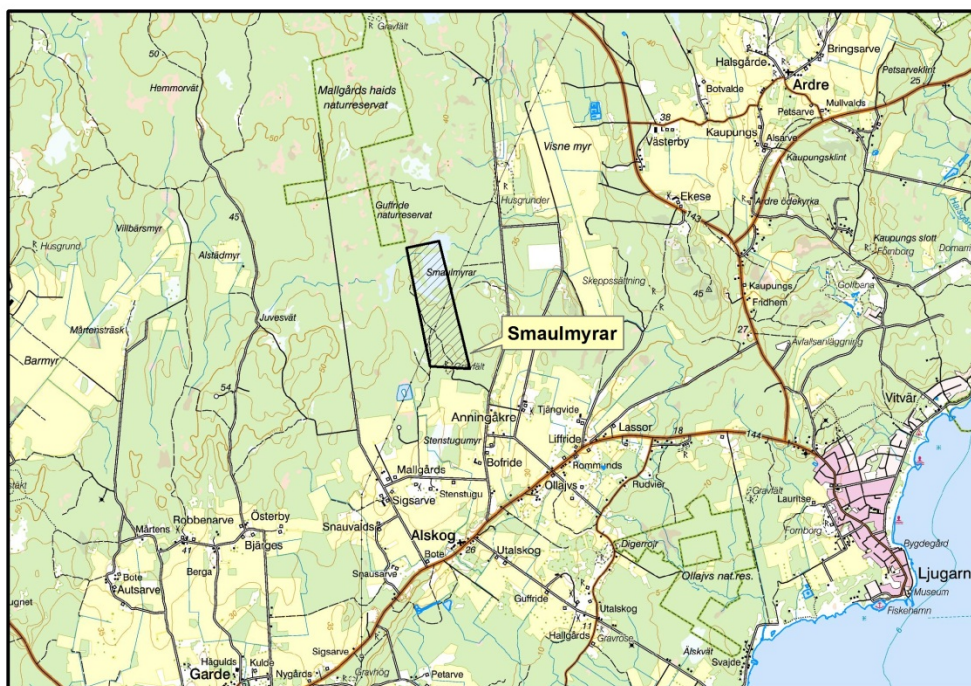
- bevara, vårda och utveckla betespräglad barrskog, alvar och hållmarkområden med lång skoglig kontinuitet och höga naturvärden,
- bevara, vårda och utveckla en naturlig och för våtmarkens arter gynnsam hydrologi och vegetation,
- bevara och utveckla strukturer som luckighet, död ved, gamla grova, solbelysta träd och ett artrikt fålskikt,
- området ska bidra till att upprätthålla gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå för naturtyperna taiga, trädklädd betesmark, rikkärr, fuktäng, karsthållmark och alvar,
- reservatet ska erbjuda livsmiljö för den flora och fauna som är typisk för de ovan nämnda naturtyperna,
- bevara och utveckla ett värdefullt område för det rörliga friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- upprepad naturvårdsinriktad buskröjning sker vid behov i skogs- och hållmarksmosaikerna,

- naturvårdsinriktad veteranisering, naturvårdsbränning, plockhuggning och luckhuggning sker i de planterade skogarna tills de i trädskiktet efterliknar de naturtypsklassade skogarna,
- området betas eller hävdas på annat sätt i gynnsam utsträckning,
- våtmarken ges fler varierade livsutrymmen genom att vattenspeglar tas upp och slätter återinförs,
- områdets hydrologi och markens vattenhållande förmåga bevaras,
- underhåll av promenadstigar och andra åtgärder vidtas för att utveckla området för friluftslivet.

Översiktskarta

© Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Smaulmyrar
Kommun	Gotland
Län	Gotland
Lägesbeskrivning	Cirka två kilometer norr om Alskog kyrka, se översiktskarta
Koordinat för mittpunkt (Sweref99)	N 6362900, E 718060
Fastighet	Alskog Stenstugu 2:2
Ägarförhållanden	Statligt

<i>Areal</i>	63 hektar varav 39 hektar produktiv skogsmark 8 hektar alvar och improduktiv skogsmark 16 hektar våtmark
<i>Biotopskydd</i>	Två skogliga biotopskydd finns inom området
<i>Nyttjanderätter m.m.</i>	Starkströmsledning med ledningsrätt 09-ARD-434.1 och fiberledning med ledningsrätt 09-HEM-826.1
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen i Gotlands län

Skälen för beslutet

Området erbjuder en stor variation av livsmiljöer och förutsättningar för en rik biologisk mångfald. Alvar, karsthällmarker och hällmarkstallskogar på mager mark omväxlas med friskare kalkbarrskogar och blöt våtmarksmiljö. Den skogliga kontinuiteten är lång och hydrologin opåverkad av dikning eller dämning. Upp emot trettio signalarter eller rödlistade arter har hittills noterats i reservatet varav många är svampar som är beroende av skoglig kontinuitet. Ytterligare rödlistade arter som har setts strax utanför reservatet, t.ex. dårgräsfjäril, falsk guldsquivlav, hårig blomböck och reliktböck, bör kunna förekomma inom reservatet och därmed gynnas av att området får ett långsiktigt skydd.

Myren Smaulmyrar, som gett reservatet sitt namn, ingår till största delen i reservatet. Myren innehar klass 1, det vill säga högsta naturvärde, i Länsstyrelsens våtmarksinventering och är i princip opåverkad av dikning.

Reservatet ligger i ett kluster av skyddade områden. Ytterligare tre reservat ligger norr om Smaulmyrar och det finns även flera mindre biotopskyddsområden i anslutning till reservaten. Inklusive naturreservatet Smaulmyrar utgör den skyddade arealen i landskapsavsnittet ca 300 ha liknande naturtyp (skog, myr- och alvarmosaik). Utöver att de höga naturvärdena har goda möjligheter att bevaras i området över tid så har landskapsavsnittet även god potential för ett rikt friluftsliv. Bildandet av naturreservatet Smaulmyrar förstärker andelen skyddad areal som, förutom att garantera fortsatt höga naturvärden, även underlättar åtgärder för ett ökat friluftsliv så som exempelvis vandringsleder.

Beslutet är en del av att uppfylla den av regeringen antagna strategin för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Strategin är Sveriges svar på hur vi ska bidra till att uppfylla den strategiska planen inom konventionen om biologisk mångfald, målen i EU:s strategi för biologisk mångfald samt målen i vårt nationella miljömålsarbete.

Tabell 1. Prioriterade bevarandevärden

<i>Naturtyper</i>	alvar (6280), kalkfuktäng (6411), rikkärr (7230), karsthällmark (8240), taiga (9010) och trädklädd betesmark (9070)
<i>Strukturer och funktioner</i>	Skog med lång kontinuitet, gamla senvuxna tallar och granar, solbelysta träd, stående och liggande död ved, myr med naturlig hydrologi, solbelysta alvar och karsthällmarker, artrikt fält- och buskskikt.
<i>Arter*</i>	Svampar, insekter och kärlväxter knutna till naturtyperna, till exempel granrotpindling (VU), äggspindling (NT), gul lammticka (VU), svartfläckig blåvinge (NT), apollofjäril (NT) smedbock (NT), loppstarr (VU), tätört, majviva (NT), flugblomster, ljus solvända (NT), alvarstånds och avarönn (VU).
<i>Friluftsliv</i>	Promenadstigar

**Rödliskategorier enligt den nationella rödlistan 2015: CR=akut hotad, EN=starkt hotad, VU=sårbar, NT=nära hotad.*

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet

1. uppföra eller utföra byggnad eller anläggning,
2. anlägga ny väg,
3. dra fram ny mark- eller luftledning,
4. gräva, schakta, fylla ut, spränga eller på annat motsvarande sätt påverka mark eller block,
5. anordna upplag,
6. dika, dikesrensa, dämma eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets hydrologi,
7. avverka, upparbeta eller bortföra levande eller dött träd eller buske eller utföra annan skogsbruksåtgärd,
8. tillföra växtnäringssämne eller använda kemiskt eller biologiskt bekämpningsmedel,
9. införa för området främmande växt- eller djurart.

Föreskrifterna ovan ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som framgår av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken nedan,
- b) rättighetshavare till kraftledningar och jordkablar att utföra underhåll, ersättning och borttagande av befintlig ledning inom ledningsområdet. Förvaltaren ska kontaktas innan åtgärden sker.

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

1. röjning och uppmärkning av reservatsgränsen,
2. uppsättning och underhåll av skyltar med information om reservatet,
3. betesdrift inklusive uppförande och underhåll av stängsel, grindar och stängselgenomgångar,
4. natur- och kulturvårdsinriktad röjning, plockhuggning, luckhuggning och veteranisering av träd i varierande omfattning och utifrån markens kulturprägel,
5. naturvårdsbränning i delar av reservatet,
6. slåtter och höbärgning i våtmarken,
7. grävning i myren för att skapa öppna vattenytor
8. upplag av material efter grävning i myren,
9. markstörning i kraftledningsgatan för att gynna grävande insekter
10. underhåll av bryan i myrkanten,
11. användning av nödvändiga beprövade metoder i syfte att bekämpa invasiva arter,
12. användning av nödvändiga beprövade skötselmetoder i syfte att bevara naturvärden och kompensera för förlust av naturvärden som hotas av invasiva arter,
13. vandringsleder och stigar, befintliga eller nya, anläggs, underhålls, utvecklas och märks ut, inklusive uppförande av broar och spänger vid behov,
14. anläggande och underhåll av anordningar för besökare, t.ex. bänkbord, grillplats, mm,
15. anläggande och underhåll av parkeringsyta på utpekade platser enligt beslutskarta, bilaga 1,
16. vård och synliggörande av kultur- och fornlämningar,
17. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte.

C Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

1. framföra motordrivet fordon annat än till anvisad parkeringsplats.

Fastställelse av skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 2, för naturreservatets långsiktiga vård.

Beskrivning av ärendet

Ärendets beredning

Områdets naturvärden uppmärksammades i en översiktlig inventering av Länsstyrelsen i oktober 2014, då området låg ute till försäljning. Delar av de skogsbeklädda uddar som går ut i myren är sedan tidigare skyddade som skogliga biotopskyddsområden. Våren 2016 köptes marken in av Naturvårdsverket. Arbetet med att ta fram förslag till beslut och skötselplan skedde periodvis under våren 2017, vintern 2018 och våren 2019. Ett komplett förslag upprättades och gick ut på externremiss i maj 2019 med sista dag för synpunkter 12 juni. Region Gotland begärde förlängd remisstid till den 19 september. Region Gotland inkom med sitt svar den 1 oktober 2019.

Redogörelse av inkomna synpunkter på beslut och skötselplan

<i>Sakfråga</i>	<i>Framförda synpunkter</i>	<i>Länsstyrelsens bemötande</i>
Gotlands Energi AB		
Fortsatt underhåll	Rättighetsinnehavaren behöver ha möjlighet att fortsatt underhålla sin ledning med röjning, besiktning och reparation	Det undantag som finns i föreskrifterna möjliggör allt underhåll av ledningen och kraftledningsgatan för rättighetsinnehavaren
Framkomlighet för maskiner	Möjligheten att komma fram med maskiner vid underhåll behöver bibehållas om området stängslas	Länsstyrelsen har under Stängsling och bete i skötselplanen förtydligat att det behöver finnas grindar eller öppningar i stängslet under ledningsgatan
Återkommande röjning	Företaget kommer röja ledningsgatan med intervall på fyra år	Inget bemötande krävs
Sveriges Geologiska Undersökning		
Beslut och skötselplan	Myndigheten meddelar att de avstår från att yttra sig i ärendet	Inget bemötande krävs

Skogsstyrelsen		
Förslag till beslut och skötselplan	Skogsstyrelsen har inget att erinra angående förslaget	Inget bemötande krävs
Gotlands Orienteringsförbund		
Beslut och skötselplan	Föreningen har inget att erinra angående reservatsbildningen och ser inte att deras verksamhet i området påverkas nämnvärt	Inget bemötande krävs
Naturskyddsföreningen Gotland		
Val av område	Föreningen konstaterar att reservatet har höga naturvärden och gränsar till andra naturreservat. De ser positivt på att naturhänsyn kommer ges företräde inom en stor sammanhängande areal	Inget bemötande krävs
Beslut och skötselplan	Föreningen tycker beslutet är bra och skötselplanen ambitiös. De tror det kan vara en utmaning att nå upp till skötselmålen.	Ambitionsnivån vad gäller skötseln kommer avgöras av hur mycket skötselmedel som länsstyrelsen tilldelas med en avvägning mot andra reservats skötselbehov.
Gotlands Botaniska Förening		
Val av område	Föreningen anser det väl värt att skydda området på grund av områdets prioriterade naturtyper, arter i EUs Art- och habitatdirektiv och Fågeldirektiv samt rödlistade arter	Inget bemötande krävs
Nytt namn på avarönn på den här delen av Gotland	Arten benämns numera garderönn; <i>Sorbus atrata</i>	Länsstyrelsen ändrar namnet för att följa de nya forskningsrönen
Skötsel i förhållande till garderönn	Garderönnen får inte skadas vid röjning eller bete	Länsstyrelsen har under skötselområde 1 lagt till en rad att det är i det här området som arten noterats

Skötsel i förhållande till alvarstånds	Bete får inte skada alvarstånds	Ingen ytterligare justering av skötselplanen har gjorts då hänsyn till arten redan beskrivits
Val av betesdjur	Föreningen anser att ungnöt är att föredra och att hästar möjligen är känsliga för alvarstånds då släktingen stånds är giftig för dem	Inget bemötande krävs
Ytterligare artfynd	Föreningen nämner några arter de har observerat vid besök i området	Länsstyrelsen kompletterar artlistan med ytterligare någon art
Region Gotland		
Beslut om naturreservat	Beslutet tillstyrks	Inget bemötande krävs
Överensstämmelse med översiktsplan (ÖP)	Region Gotland anser att förslaget inte utan vidare är förenligt med gällande ÖP, då området i ÖP är utpekade som "ett utredningsområde för vindbruk med företrädesvis motstående försvarsintressen, där vindbruk i dagsläget ej är möjligt".	Länsstyrelsen ändrar och utvecklar sin skrivning.

Motivering till beslutet

Motiv till skyddsformen naturreservat

Länsstyrelsen har bedömt att det är ett angeläget allmänt intresse att Smaulmyrar, med dess arter och livsmiljöer, bevaras och främjas långsiktigt, enligt de skäl som anges under rubriken "Skälen för beslutet". För att uppnå detta krävs skötsel i olika utsträckning i skogen, alvarmarkerna och myren. För att naturmiljöerna ska kunna bevaras får inget konventionellt skogsbruk eller någon annan form av exploatering ske i området. För att helt och fullt skydda hydrologin krävs att försiktighet/restriktivitet gäller inom avrinningsområdet, även utanför reservatet. Reservatet skyddar den största delen av myren. För att garantera området det skydd och den skötsel som behövs för att bevara naturvärdena långsiktigt är det motiverat att skydda området som naturreservat.

Motivering av föreskrifterna

A-föreskrifter

Föreskrift 1-7 syftar till att förhindra fysisk skada på framför allt mark och berg, skog och vegetation samt hydrologi. Åtgärderna som förbjuds bedöms kunna

orsaka så stor skada på och förändring av naturmiljön att den biologiska mångfalden påverkas negativt.

Föreskrift 8 syftar till att förhindra att den naturliga och artrika flora och fauna som finns i området påverkas negativt av den skadliga inverkan som bekämpningsmedel och växtnäringsämnen har.

Föreskrift 9 syftar till att förhindra att den naturliga och artrika flora och fauna som finns i området, med dess lokala genetiska material, slås ut eller förändras negativt på grund av införsel av arter utifrån.

B-föreskrifter

Föreskrift 1-2 och 13-16 syftar till att bibehålla och öka reservatets tillgänglighet och uppleversvärde och uppnå reservatets syfte kopplat till friluftslivet. Föreskrift 1 är också nödvändig för att befästa reservatets juridiska status.

Föreskrift 3-10 syftar till att möjliggöra naturvårdande skötsel av reservatet. Skötselåtgärderna är de som med dagens kunskap bedöms mest lämpliga för att gynna områdets ingående naturmiljöer och arter samt bibehålla och utveckla den biologiska mångfalden. Skötselåtgärderna bedöms även stärka tillgängligheten och reservatets värde för friluftslivet.

Föreskrift 11-12 syftar till att möjliggöra bekämpning av invasiva arter, men också att kompensera för den förlust av biologisk mångfald som invasiva arter orsakar. Invasiva arter är ett stort och växande hot mot biologisk mångfald då de kan konkurrera ut inhemska arter, förändra näringskedjor eller helt förändra naturmiljöer. I Smaulmyrar finns idag inga kända förekomster av invasiva arter.

Föreskrift 17 syftar till att kunna följa upp reservatets naturmiljöer och arter för att kunna anpassa skötsel och skötselplan i framtiden om naturmiljöerna och arterna visar på negativa trender. Uppföljningen är även viktig för att kunna följa utvecklingen av biologisk mångfald och naturmiljöer på regional, nationell och internationell nivå.

C-föreskrifter

Föreskrift 1 syftar till att minska störningen på friluftslivet och på naturmiljön.

Miljö kvalitetsmål

Beslutet ger ett långsiktigt skydd till våtmark, alvarmark och skogar med höga naturvärden samt till en rik biologisk mångfald med många sällsynta arter.

Beslutet bidrar därmed till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Då merparten av områdets naturmiljöer är hävdgynnade och föreslås en hävdbetingad skötsel, bidrar beslutet även till att uppfylla miljö kvalitetsmålet *Ett rikt odlingslandskap*.

Våtmarker och stabila skogsekosystem fungerar buffrande i sin förmåga att hålla vatten och näringsämnen. Reservatets vattenhållande förmåga bidrar till miljökvalitetsmålet *Grundvatten av god kvalitet*.

Beslutet bidrar även indirekt till att uppfylla andra miljökvalitetsmål. Våtmarker och skogar lagrar in kol i både marken och träden och sänker därigenom koldioxidhalten i atmosfären. Detta motverkar växthuseffekten. Bevarandet av dessa naturmiljöer bidrar därmed till att uppfylla miljömålet *Begränsad klimatpåverkan*.

Ekosystemtjänster

Naturrestatet Smaulmyrar hyser en variation av artrika och motståndskraftiga ekosystem. Naturmiljön bidrar till att bevara biologisk mångfald och artrikedom långsiktigt i Sverige och i världen. En stor mångfald av växter och djur försäkrar oss tillgång till alla nyttor arterna bidrar med i ekosystemen och som vi är beroende av, såsom pollinering, nedbrytning och näringsåterförsel, jordbearbetning, predation av skadedjur och tillväxt av skogen genom mykorrhizasvampar.

Reservatet får en lokal negativ påverkan på virkesproduktionen, då skogsbruk är förbjudet.

Reservatet kan komma att betas och kommer därmed bidra till den lokala köttproduktionen på Gotland.

Våtmarken renar vattnet när det rinner igenom reservatet. Den håller också kvar vattnet längre tid på våren och samlar på sig vatten under stora flöden. Detta ger en utjämnande effekt på vattenflödet vilket minskar översvämningens risker nedströms under höga flöden och bidrar till ett stabilare lokalklimat.

Reservatet får en viss negativ påverkan på klimatet genom att skogen inte kan avverkas för virke och biobränsle. Trävirke och biobränsle ersätter fossila produkter såsom betong och olja. Skogen kan därför inte bidra i full utsträckning till ett fossilfritt samhälle. Reservatet har dock också en viktig funktion genom att binda kol, både i träden och i marken. Det uppbundna kolet bidrar därmed inte till växthuseffekten.

Skogen och träden bidrar även till ett gynnsamt lokalklimat.

Den föreslagna skötseln ökar områdets upplevelsevärden och tillgänglighet. Området förväntas bidra positivt till fysisk aktivitet, vilket gynnar folkhälsan.

Genom att området blir naturrestat ökar intresset för det för besökare. Rik och vacker natur bidrar positivt till turistnäringen och Gotlands varumärke som besöksmål.

Intresseprövning enligt 7 kap 25§ miljöbalken

Bildande av naturreservat är en fråga som är angelägen för det allmänna, och som syftar till att uppfylla nationella och internationella mål om biologisk mångfald och ekosystem. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark och vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken). I denna bedömning ingår valet av område, avgränsningen av området och reservatsföreskrifterna.

Valet av område är motiverat utifrån områdets höga natur- och friluftsvärden, se rubriken ”Skälen för beslut”.

Arbetet med att bilda ett reservat i området startade med att fastigheten var ute till försäljning. De yngre delar skog som finns i området var inte lämpliga att utesluta ur reservatet av arronderingsskäl. I avgränsningen av reservatet har därför endast mark inkluderats som behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Reservatets A- och B-föreskrifter är inte mer inskränkande än vad som krävs för att uppnå syftet med skyddet, se rubriken ”Motivering av föreskrifterna”.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Reservatet ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2 § vilket är ett riksintresse som omfattar hela länet. Ett reservatsbeslut gynnar riksintressets avsikt. Reservatet ligger inte inom något annat riksintresseområde.

Enligt Bygg Gotland – översiktsplan för Gotlands kommun 2010–2025 ligger reservatet inom ”Utredningsområde för vindbruk med företrädesvis motstående försvarsintressen, där vindbruk i dagsläget ej är möjligt. Område typ 7”. I sådana områden är det enligt översiktsplanen inte möjligt att etablera vindbruk. Dessa områden har dock från vindbrukets sida sett i allmänhet goda förutsättningar. Försvarsmaktens intressen kan över tiden förändras. Områden typ 7 ska därför enligt översiktsplanen betraktas som potentiella framtida utbyggnadsområden för vindbruk, i det avseendet att annan exploatering, inom dessa områden, som kan äventyra denna potential, ska hanteras restriktivt. Länsstyrelsen bedömer att ett beslut om naturreservat är inte att betrakta som exploatering, och därför inte kan anses äventyra vindbrukets potential i det avseendet. Reservatets föreskrifter förbjuder dock uppförande eller utförande av byggnad eller anläggning. Länsstyrelsen bedömer därför att beslutet kan anses strida mot intentionerna i översiktsplanen gällande områden typ 7 i det avseende att reservatets föreskrifter förbjuder uppförande eller utförande av byggnad eller anläggning. Länsstyrelsen

anser att naturvärdena i Smaulmyrar motiverar ett långsiktigt skydd, och även Region Gotland har tillstyrkt beslutet om bildande av naturreservatet.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har länsstyrelsen bedömt att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Bildande av naturreservat

Naturreservatet bildas med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808). Enligt 7 kap. 4 § får ett mark- eller vattenområde förklaras som naturreservat av länsstyrelsen i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Föreskrifter och skälen för beslut

Reservatsföreskrifter föreskrivs med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken skall skälen för beslutet anges, i beslutet om att bilda naturreservat. Enligt samma paragraf skall det i beslutet också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken får föreskrifter meddelas om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas, och om ordningen i övrigt inom området, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Vidare anges att föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas. Enligt 22 § förordningen (1998:1252) om

områdesskydd får länsstyrelsen meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken.

Skötselplan

Enligt 3 § *förordningen (1998:1252) om områdesskydd* skall länsstyrelsen fastställa en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård. En skötselplan skall ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Förvaltare av naturreservatet

Enligt 21 § *förordningen (1998:1252) om områdesskydd* är länsstyrelsen förvaltare av naturreservatet om förvaltningen inte överläts.

Intresseprövning

Varje medborgares egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen (2 kap. 15 § 1 st. regeringsformen). Hänsyn tas till enskilda intressen vid prövning av frågor om skydd av områden. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses. (7 kap 25 § miljöbalken). Det innebär att nyttan med den vidtagna åtgärden måste stå i proportion till det utförda och att mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får användas. Utgångspunkten för naturreservat är att ingrepp som motiveras av hänsyn till naturvårds- och miljöintressen betraktas som angelägna allmänna intressen (Prop.1997/98:45, del 2, s. 97). Likaså anges i förarbetena att inskränkningen i den enskildes rätt kan gå långt i syfte att skydda miljö och natur.

Beskrivning av reservatet

Smaulmyrar är ett naturreservat som erbjuder en stor variation av livsmiljöer för djur och växter. Buskbeklädda alvarmarker och magra hållmarkstallskogar omväxlas med friskare kalkbarrskogar. I norra delen tar trådstarrsmyren Smaulmyrar vid med artrika fuktängsstråk. Variationen ger förutsättningar för en rik biologisk mångfald. Upp emot trettio signalarter eller rödlistade arter har hittills noterats i reservatet. Den skogliga kontinuiteten är lång och hydrologin opåverkad av dikning eller dämning.

Naturreservatet ligger som den sydligaste utposten i ett kluster av närliggande skyddade områden. Tillsammans bildar de en nästan sammanhängande skyddad areal av drygt 300 ha liknande natur med stor potential för ökat friluftsliv.

Upplysningar

Föreskriften under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om den överklagas. Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön, t.ex. fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).

Särskilda bestämmelser gäller för de skogliga biotopskyddsområdena.

Enligt 1 § 2 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) är fornlämningar skyddade. Av 2 § samma kapitel framgår att det till en fornlämning hör ett så stort område på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Detta område benämns fornlämningsområde.

Inom reservatsområdet finns följande registrerade fornlämningar: RAÄ Alskog 203:1 och RAÄ Alskog 201:1.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 3.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Flanking med naturvårdshandläggare Cecilia Nygren som föredragande. I den slutliga handläggningen har även naturvårdshandläggarna David Lundgren, Sebastian Bolander och Lena Lavergren medverkat. Förslaget är berett i länsstyrelsens ledningsgrupp.

Anders Flanking

Cecilia Nygren

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på

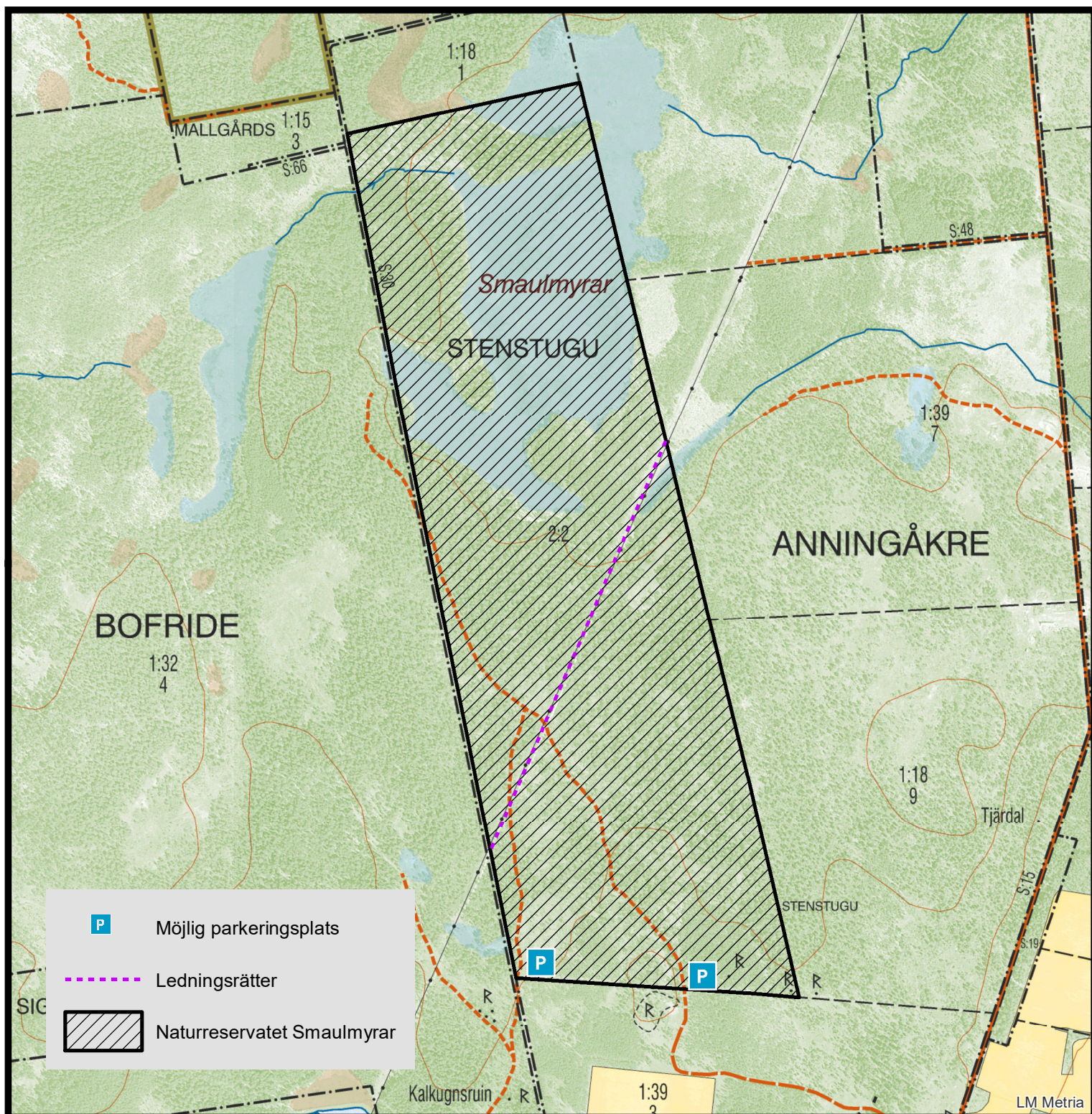
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur du överklagar beslutet

Karta tillhörande beslut om naturreservatet Smaulmyrar

Skötselplan för naturreservatet Smaulmyrar

1. Beskrivning av området

Allmänt

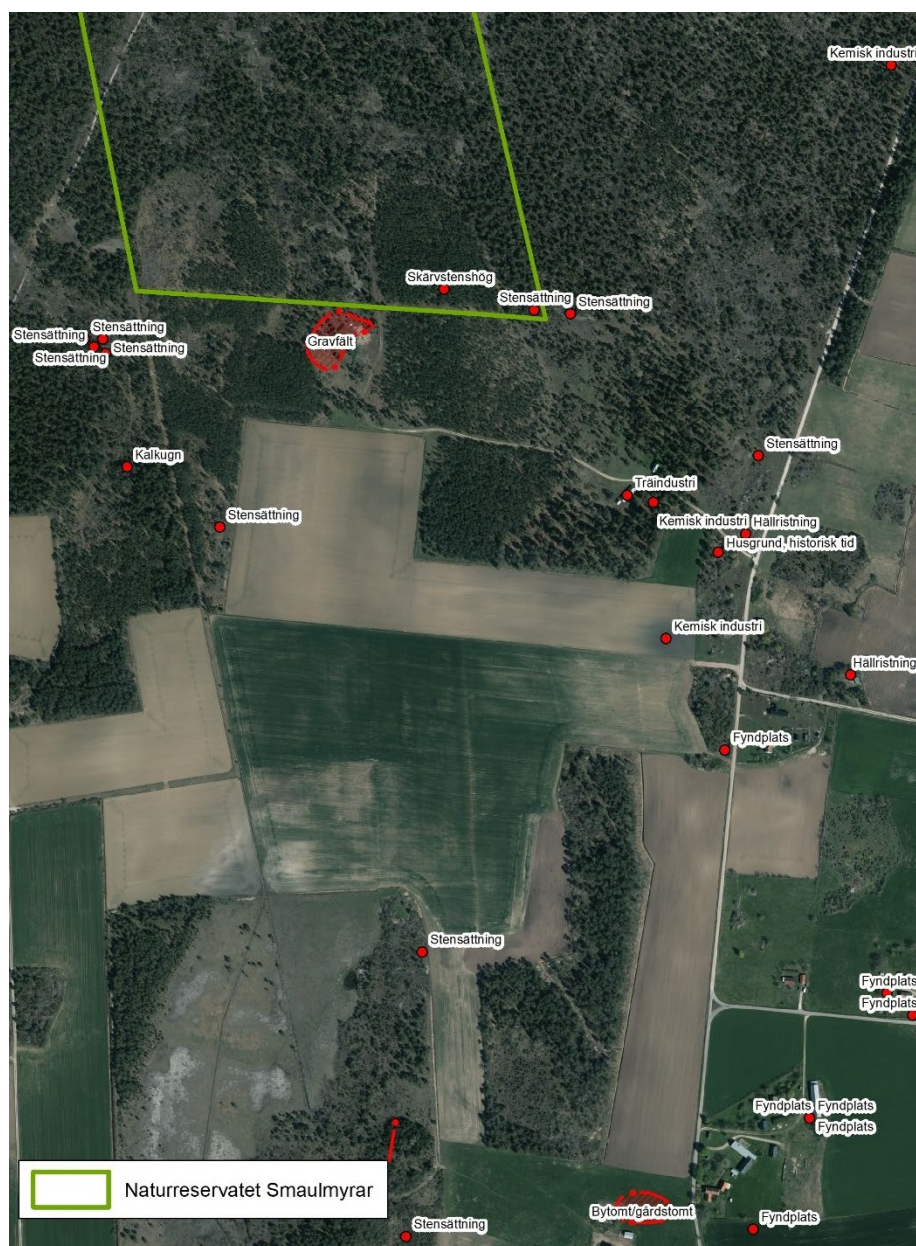
Naturreservatet Smaulmyrar i Alskog socken ligger som den sydligaste utposten i ett kluster av närliggande skyddade områden. Norr om Smaulmyrar ligger flera reservat på rad, Guffride, Mallgårds haid och längst norrut Fjälängar. Flera mindre biotopskyddsområden finns också i anslutning till reservaten. Tillsammans bildar de en nästan sammanhängande skyddad areal av drygt 300 ha liknande natur (skog, myr- och alvarmosaik).

Smaulmyrar är ett 63 hektar stort naturreservat som erbjuder en stor variation av livsmiljöer. Den södra delen av reservatet domineras av hållmarkstallskog och friskare kalkbarrskog medan den norra delen domineras av myren Smaulmyrar.

Historisk markanvändning och kulturhistoriska värden

Fornlämningar och kulturhistoriska lämningar

I den södra delen av reservatet finns en övertorvad grav (RAÄ-nummer Alskog 203:1) daterad till bronsålder-järnålder och en skärvstenshög (Alskog 201:1) daterad till bronsålder. De är dock svåra att se för ett ovant öga. I hagen söder om reservatet finns ett odaterat gravfält med tio gravar (Alskog 200:1). Ytterligare stensättningar, kalkugnar, sojden med mera finns i närområdet (fig. 1).

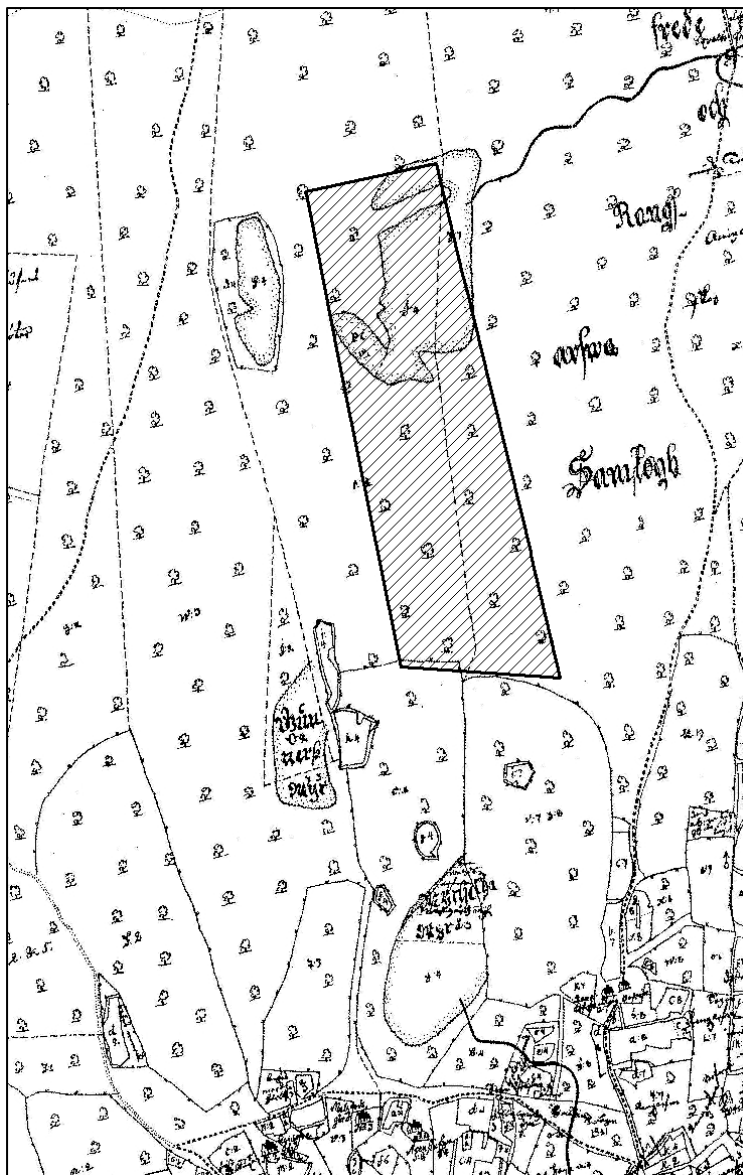

Figur 1. Registrerade fornlämningar och kulturhistoriska lämningar i och i närheten av reservatet.

Skattläggningskartan

År 1700 skattlades Alskog socken. Skattläggningskartan visar ångar, åkrar, skogar och myrar (fig. 2). Beskrivningarna av skogen i området berättar att skogen var ganska uthuggen och mest hade virke av mindre dimension till exempel för ved och gårdsgårdar. Betet bedömdes vara gott eller någorlunda. Den västra delen av skogen tillhörde Stenstufwa gård: *"Hemskogen är mäst uthuggne... till Brännewed, godt muhlebeta och god getegångh"*. Den östra delen av skogen sambrukades av Rangsarfwä och Bofrede gårdar: *"Hemskog el:r Kulle skogen, är mäst uthuggen... Små Bygningskog, Giärsel och Brännewed, någorlunda muhlebeta, är mäst hällmarck, god getegång, är tillfälles med Bofrede"* och

”Hemskog el:r Kulle skogen är nu mäst uthuggen... allenast någon Små Bygningeskog, giärsel och Brännewed, någorlunda muhlbeta... god getegang, är tillfälles med Rangzarfwa”. Fyra gårdar tog ag från *”Stoora Smuhle myr”*. Stenstufwa ägde den största delen, Botha den lilla västra och Rangzarfwa den östra delen. Enligt uppgifterna tog även Bofrede ag från myren. Troligen tog de sin ag från Rangzarfwas del då de båda gårdarna sambrukade andra marker.

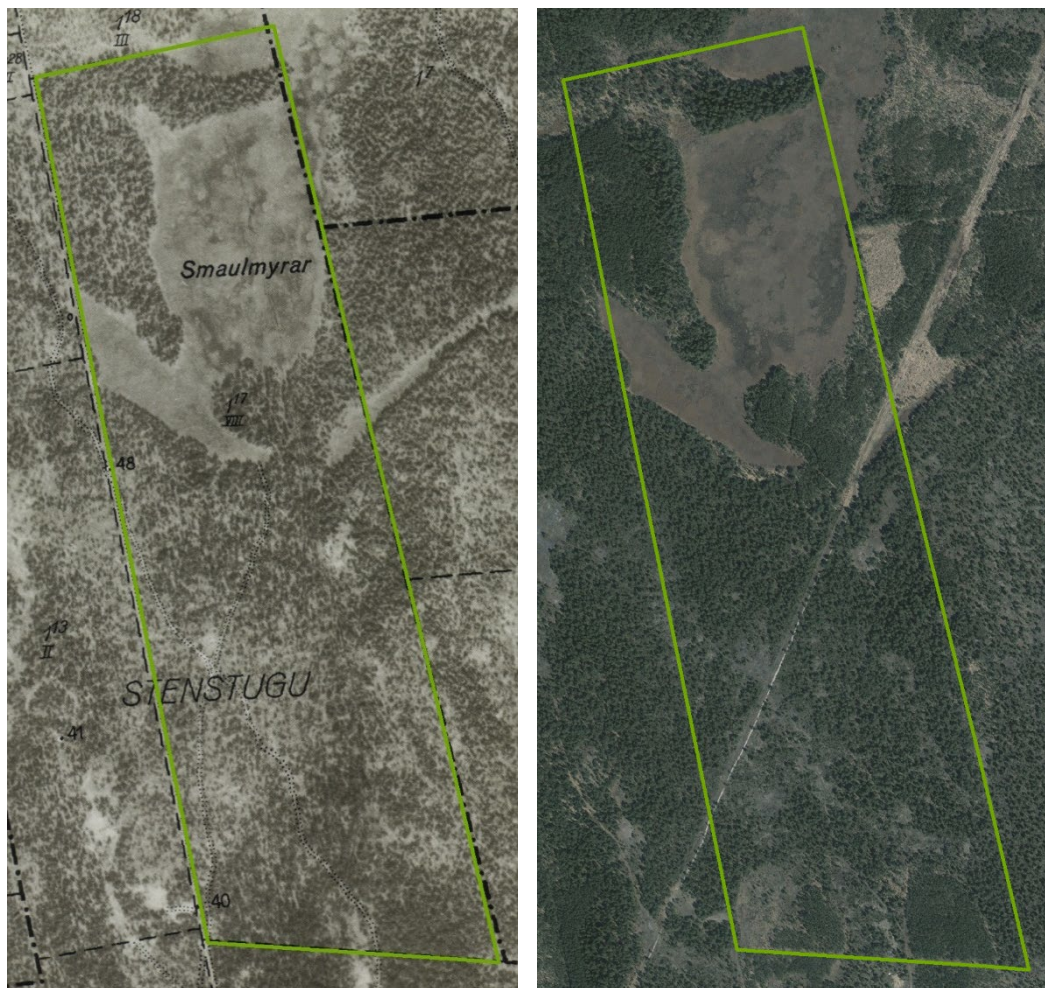

Figur 2. Naturreseptatet Småulmyrar med omgivningar år 1700. Myren gav ag åt flera gårdar och skogens bete bedömdes vara gott eller någorlunda. Skogen beskrivs som uthuggen och virkestillgången var inte så stor.

I reservatet syns spår från småskalig stenbrytning på flera ställen. Längs stråk där kalkberget går i dagen ligger vassa stenar som lämnats kvar efter brytningen. Genom området löper även ett flertal markvägar vilka på sina ställen nöts ut till hålvägar genom mångårigt brukande.

1930-talet

Den ekonomiska kartan från 1930-talet (fig. 3) visar vid en jämförelse med dagens flygbild att en del förändringar av naturen skett i reservatsområdet. Till exempel har delar av skogen i södra änden och i områden runt myren avverkats och ersatts av täta tallplanteringar. Den övriga skogen har i viss mån blivit tätare idag än den var på 1930-talet men förändringarna är inte så stora.

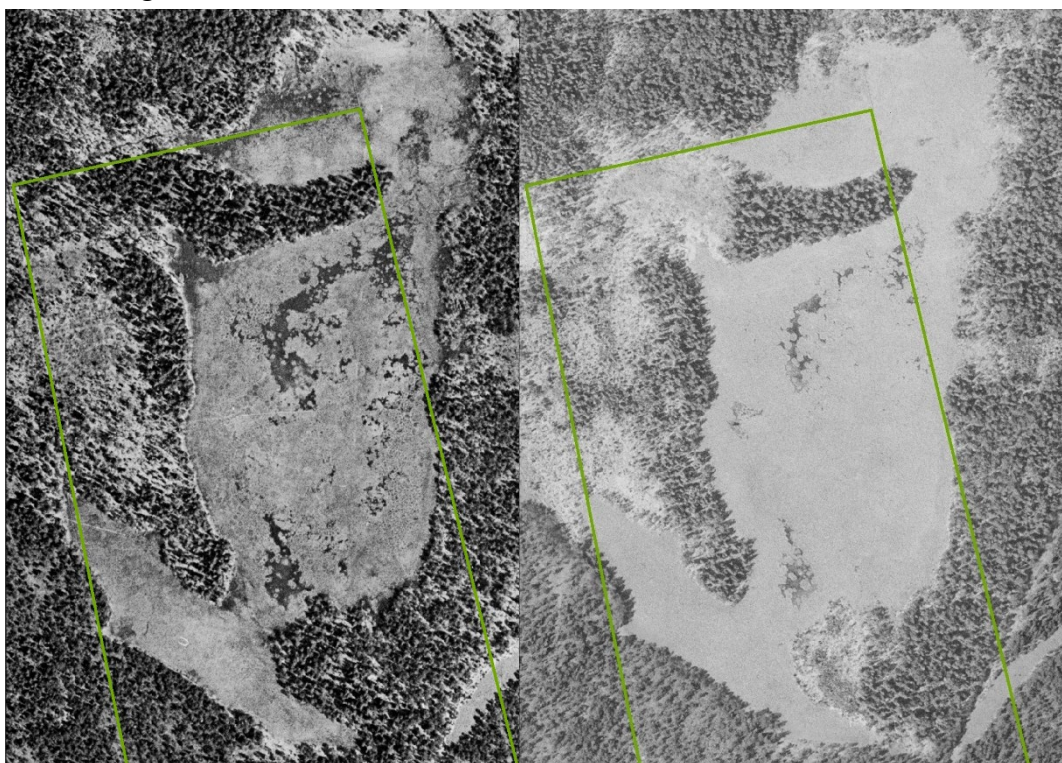

Figur 3. Reservatsområdet på den ekonomiska kartan från 1930-talet och dagens ortofoto. På 1930-talet var skogen något glesare än den är idag. Möjligen kan förklaringen vara att ett upphört bete har lett till att det växt upp mer enbuskar som täcker marken nu.

Enligt muntliga uppgifter från den förra markägaren har varken han eller hans far haft djur betande i skogen. Däremot har han hört att det runt sekelskiftet gick arbetshästar och betade i skogen.

Längs reservatets södra gräns finns resterna av ett bandtun. I myrens sydvästra hörn och i den norra delen längs fastighetsgränserna, finns resterna av bandtun. Vid myrens södra kant hänger upprullad stängslingsstråd på en tall. Stängslingsresterna skvallrar om att området betats men att det nu var länge sedan.

Ortofoton från 1960–1970-tal visar att myren tills relativt nyligen har haft öppna vattenspeglar, åtminstone under en period. Det öppna vattnet var troligen en följd av agtäkt och bete med hästar eller nötkreatur. Vattenspeglarna växte igen under sent 1970-tal eller tidigt 1980-tal (fig. 4). Vid tiden då skattläggningskartan ritades (1700-tal) anges att myren brukades för agtäkt av flera gårdar. Ifall det fanns öppna vattenspeglar i myren då vet vi inte, det nämns inget om det i beskrivningen.

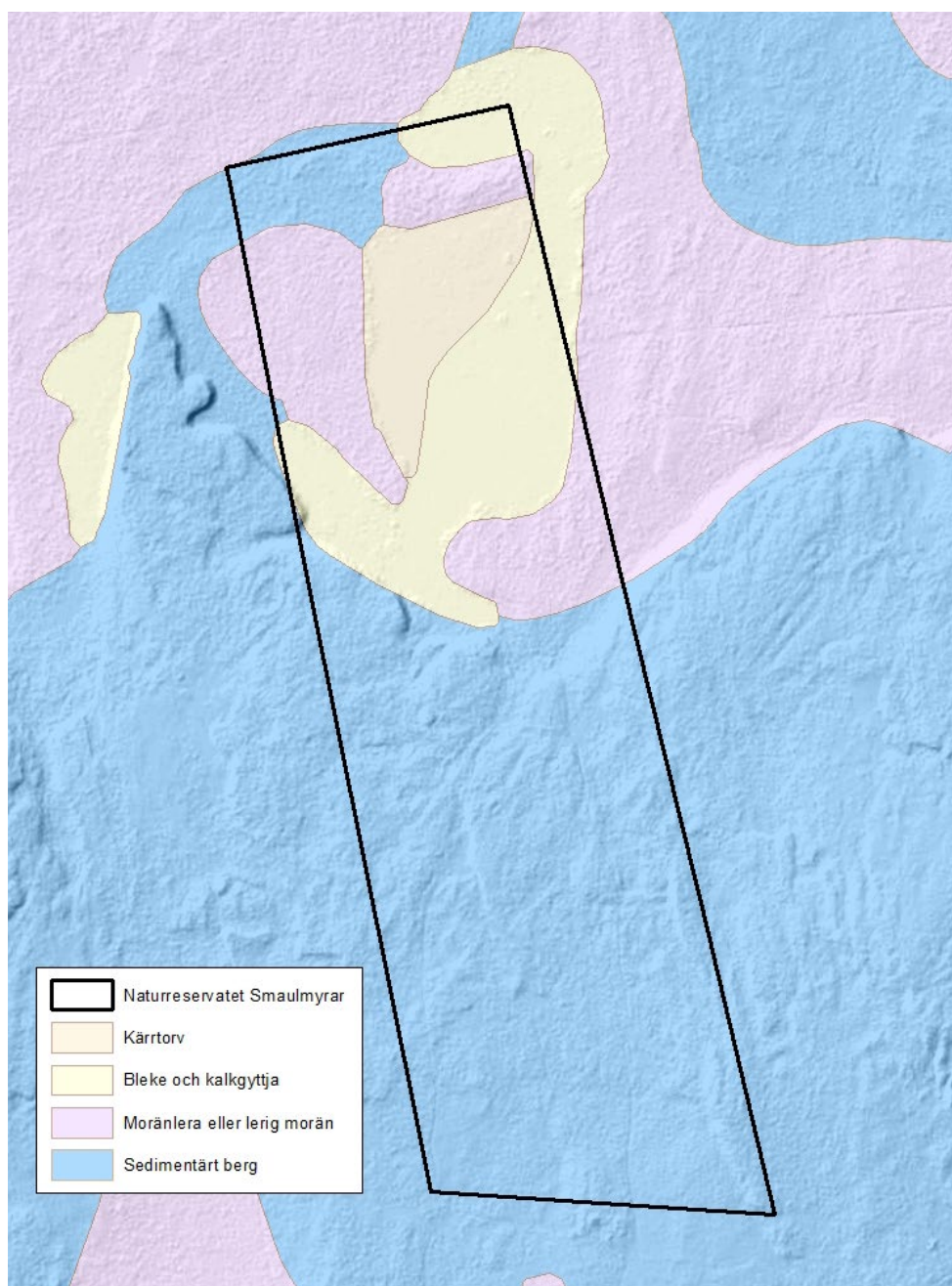

Figur 4. Smaulmyrar från 1960 (till vänster) och 1975 (till höger). De mörkare ytorna ute i myren är öppet vatten. Under de 15 år som skiljer bilderna har de öppna vattenspeglarna växt igen en hel del.

Sammanfattningsvis berättar de olika källorna att området har använts under lång tid, det har en lång skoglig kontinuitet och har nyttjats för bete. På senare tid har skogen tätat och myrens öppna vattenytor växt igen.

Geologi och hydrologi

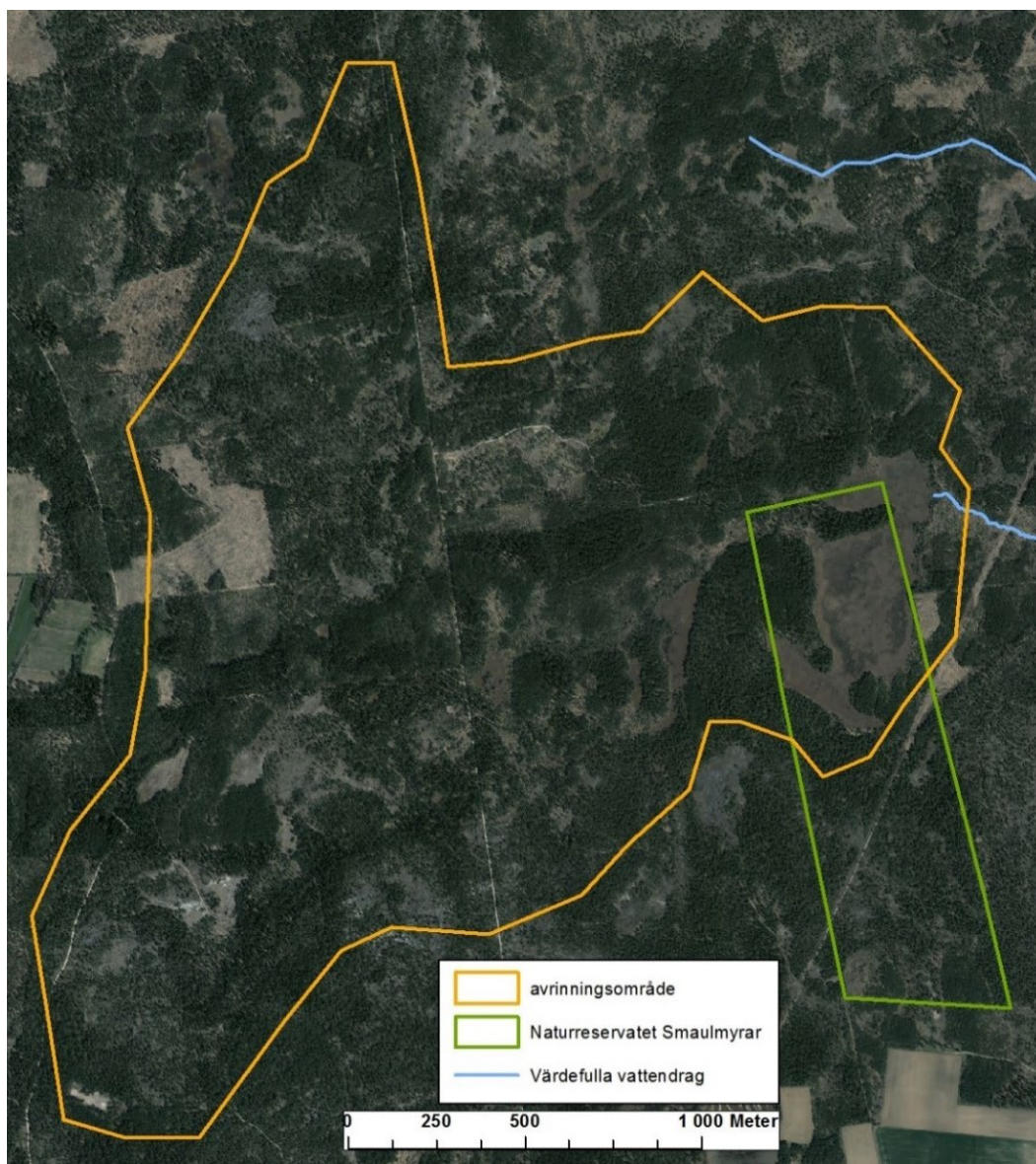
Området ligger på en höjd av ca 40 meter över havet. Jordtäcket är i stora delar av reservatsområdet tunt och där dominerar hällmarkstallskog och alvarmarker. Mindre områden med karstbildningar finns. Genom området går en mindre höjdrygg av kalkberg. I landskapet märks den tydligast vid kanten mot myren där den ger besökaren fin utsikt. Jordtäcket i de lägre liggande och fuktigare norra delarna består av moränlera, bleke och torv bildad från agen (fig. 5).

Figur 5. Jordarter inom reservatet. Den södra halvan består av sedimentärt berg. En svag höjdrygg löper snett genom reservatet. Myren ligger på bleke och kärrtorv.

Smaulmyrar är namnet på den myr som ligger i reservatets norra del och som till största delen ingår i reservatet. I våtmarksinventeringen har myren getts klass 1, d.v.s. högsta naturvärden, och den är i stort sett opåverkad av dikning. Tidigare har myren haft öppna vattenspeglar men just nu finns inga sådana. Under en stor del av året är den flacka myren täkt med ett par decimeter vatten. Vattenfluktuationerna har bidragit till att hålla myren öppen från vedväxter.

Myrens avrinningsområde är ungefär 425 hektar stort och finns väster och norr om myren (fig. 6). Inloppet till myren sker främst i de norra delarna av myren och utloppet via det lilla vattendraget i den nordöstra delen, utanför reservatet. Utloppet är klassat som ett värdefullt vattendrag. I den sydöstra delen av myren sker också ett visst utlopp från myren. Där sipprar vattnet under marken och kommer upp i en artrik fuktäng i kraftledningsgatan.

Figur 6. Smaulmyrars avrinningsområde utgörs uteslutande av skogsmark. Viss negativ påverkan från förhöjda närsaltsnivåer efter hyggen kan ske, men någon påverkan från åkermark sker inte.

Vegetation

Trädsiktet i Smaulmyrar domineras av tall med varierande inblandning av gran, oxlar och rönnar, ek, björk, vildapel, ask, asp, hassel och sälg. Flertalet mindre tallplanteringar finns i reservatet.

Busksiktet är i stora delar tätt och utgörs främst av en men det finns även gott om bland annat slån, hagtorn, brakved och getapel.

Fältsiktet i området varierar mycket. På de magra alvarmarkerna dominerar renlavar, mossor och örter. I den mer bördiga skogen växer sig ljungen hög och mossan mjuk. Längs myrens kanter gömmer sig flera arter av orkidéer, kärrlilja och majviva i den annars täta blåtåeln. I myren dominerar trådstarr och längs kanterna finns pors.

Naturvärden

Smaulmyrar är ett naturreservat som erbjuder en stor variation av livsmiljöer för djur och växter. Buskbeklädda alvarmarker och magra hållmarkstallskogar omväxlas med friskare kalkbarrskogar med gran och tall. I norra delen tar trådstarmyren Smaulmyrar vid. Variationen ger förutsättningar för en rik biologisk mångfald.

Skogen är till stor del senvuxen och äldre, men det finns inslag av planterade tallskogar efter att man har föryngringsavverkat i modern tid. I kontinuitetsskogen finns en artrik marksvampsflora. Hittills har 14 signalarter marksvamp hittats varav 7 är rödlistade. Flera av dem är knutna till äldre gran.

Inom reservatet finns flera Sorbus-arter; vanlig oxel och rönn samt garderönn och finnoxel. Garderönn har nyligen skiljts ut som en egen art och tillhörde tidigare ett artkomplex tillsammans med bungerönn och avarönn. Arten har fått sitt namn eftersom utbredningen har sitt centrum i Garda. Arten är rödlistad.

I kalkbarrskogens fältsikt växer darrgräs, ängshavre, slankstarr, vitmåra, skogskovall, färgmåra, brudbröd och jordtistel men i delar dominerar ljungen och mossan.

Hållmarkstallskogen och alvarmarkerna har ett artrikt och hävdpräglat fältsikt. Bland annat växer här ljus solvända, liten sandlilja, krissla, liten och stor blåklocka, axveronika, backtimjan, getrams, Sankt Pers nycklar, praktbrunört, tulkört, renlavar och mjölon. Den sällsynta växten alvarstånds växer som rikligast i naturreservatet Mallgårds haid, nordväst om Smaulmyrar, men har även mindre utposter i detta reservat.

Blommande träd och buskar bidrar till goda förutsättningar för fjärilsfaunan genom att ge vindskydd och erbjuda pollen och nektar. Apollofjäril, svartfläckig

blåvinge och sexfläckig bastardsvärmare är exempel på rödlistade arter som setts i reservatet. I hållmarkstallskogen och även i den bördigare kalkbarrskogen finns en hel del död ved, både stående och liggande, som utgör substrat för de vedlevande insekter som finns i området. Torkan sommaren 2018 bidrog till att skapa ytterligare död ved i reservatet.

I norra ändan av reservatet ligger själva Smaulmyrar, en myr som avviker en del från de myrar vi är vana att se på ön. Istället för ag dominerar trådstarr. Smaulmyrar, som till största delen ingår i reservatet, innehar klass 1, det vill säga högsta naturvärde, i våtmarksinventeringen och är i stort sett opåverkad av dikning. Kantzonerna runt den stora myrvidden är smala, tuviga och bevuxna med blåtåtel, pors, ängsvädd och orkidéer som kärrknipprot, brudsporre, purpurknipprot, Jungfru Marie nycklar med flera. Även tätört, loppstarr, kärrlilja, flugblomster och majviva finns i myrens kanter.

Ytterligare rödlistade arter som har setts strax utanför reservatet, t.ex. dårgräsfjäril, falsk guldskevlar, hårig blomlock och reliklock, bör kunna förekomma inom reservatet.

Naturtyper

Naturreservatet Smaulmyrar har delats in i naturtyper enligt art- och habitatdirektivet. Denna indelning ligger till grund för reservatets skötselområden och kommer utgöra grunden för uppföljningen av naturvärdena i reservatet. Inom naturreservatet finns följande naturtyper (se även fig. 7):

6280 alvar 5,2 ha

6411 kalkfuktäng 1,2 ha

7210 agkärr 0,2 ha

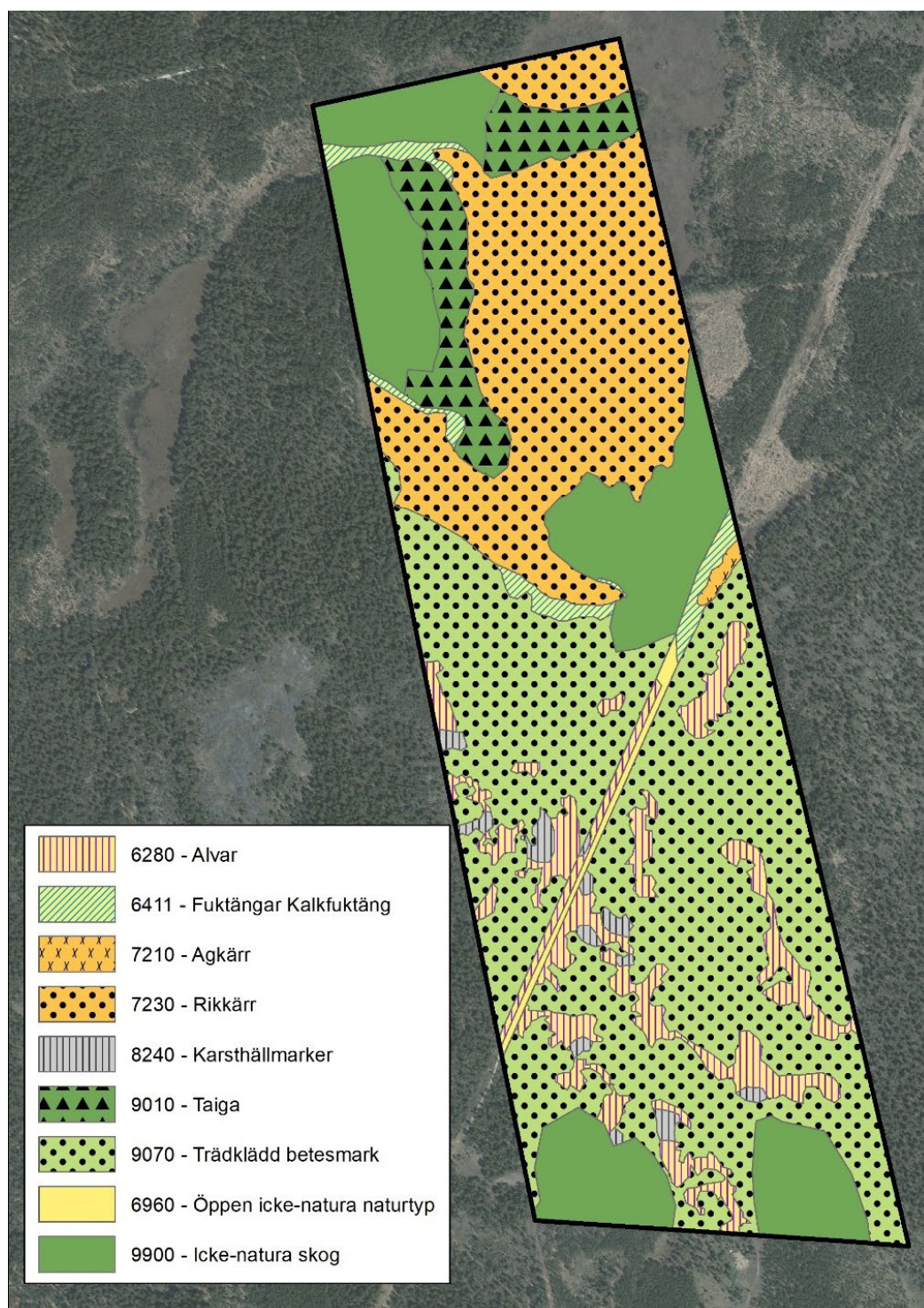
7230 rikkärr 14,2 ha

8240 karsthällmark 0,8 ha

9010 taiga 3,6 ha

9070 trädklädd betesmark 26,0 ha

och även delar som inte klassas som naturtyp (9900 och 6960) 12,2 ha

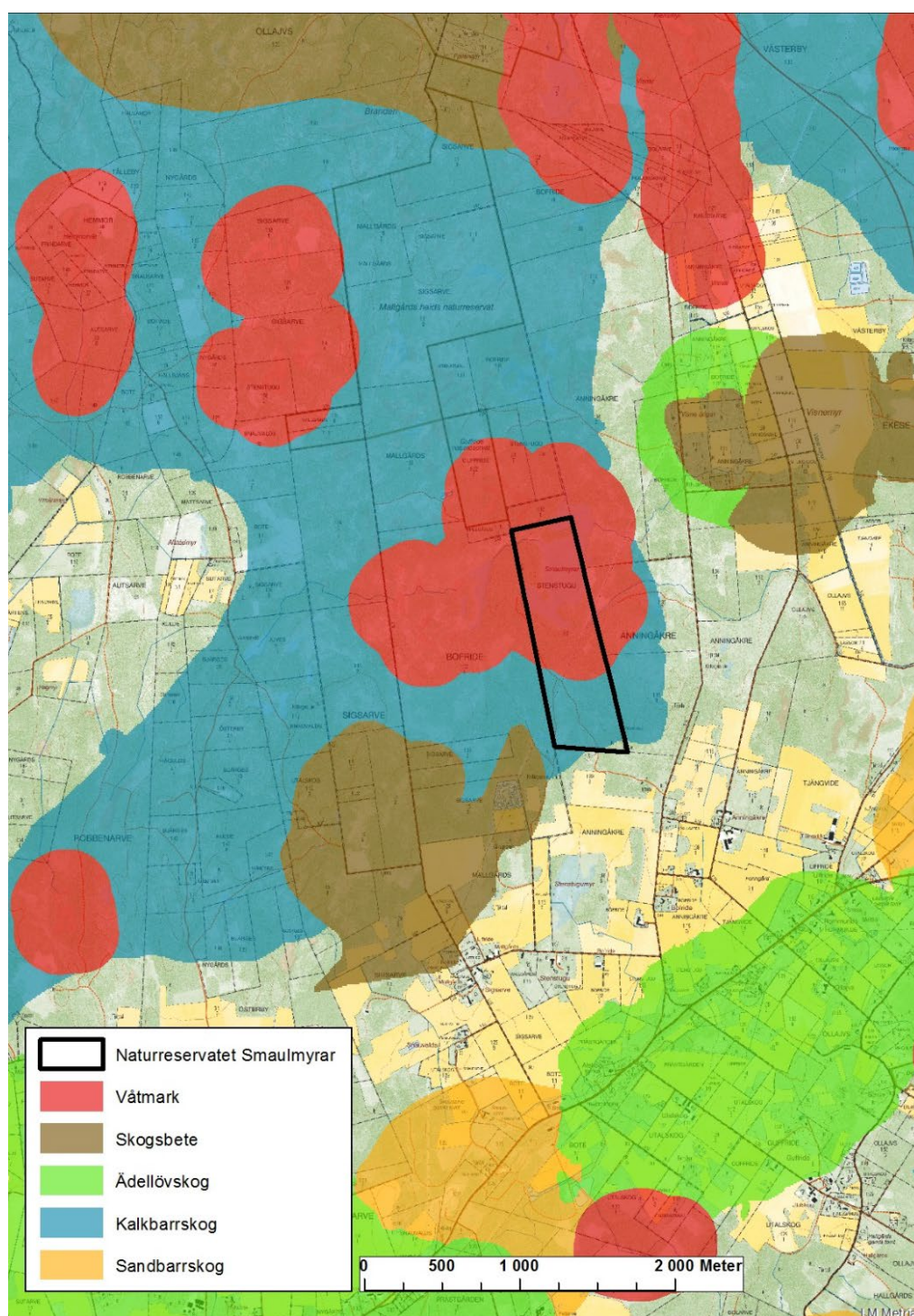
Figur 4. Naturtyper inom naturreservatet Smaulmyrar.

Landskapsperspektivet

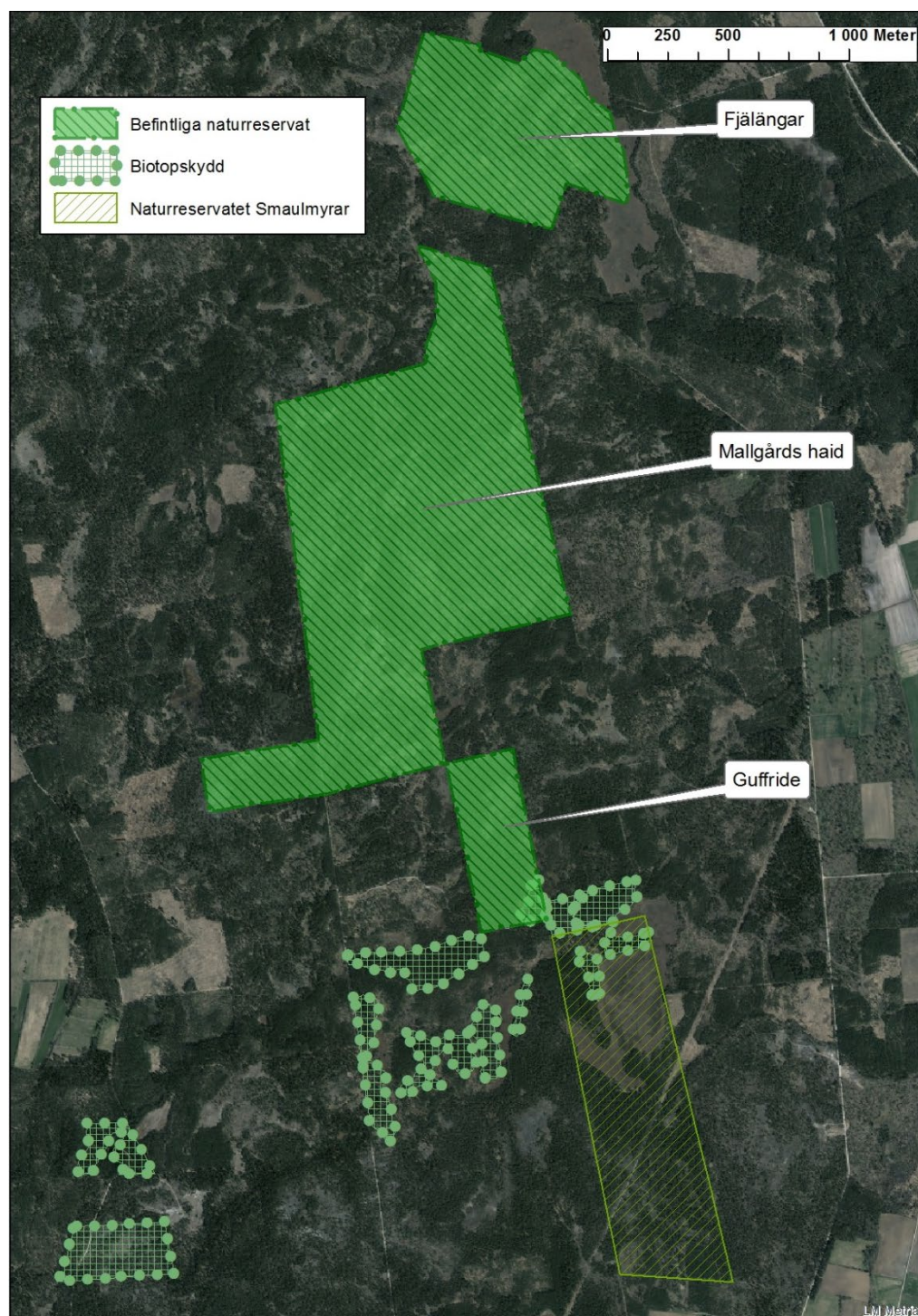
Reservatet ligger inom värdetrakt för både kalkbarrskog och våtmark. Det betyder att det finns gott om våtmarker och kalkbarrskogar i det närmast omgivande landskapet. Eftersom området kommer betas kommer det även förstärka skogsbetestrakten som ligger i närheten (fig. 8).

Naturreservatet Smaulmyrar i Alskog socken ligger som den sydligaste utposten i ett kluster av närliggande skyddade områden (fig. 9). Norr om Smaulmyrar ligger flera reservat på rad, Guffride, Mallgårds haid och längst norrut Fjälängar. Flera mindre biotopskyddsområden finns också i anslutning till reservaten. Tillsammans bildar de en nästan sammanhängande skyddad areal av drygt 300 ha liknande natur (skog, myr- och alvarmosaik). Flera av reservatens skyddsvärda arter återfinns inom övriga skyddade områden men även på intilliggande oskyddade fastigheter. Genom att skydda större sammanlänkade områden ökar chanserna för att arterna ska kunna fortplanta sig och finnas kvar på östra Gotland även framöver.

I omgivande landskap finns, utöver kalkbarrskog-, våtmark- och alvarvärden även höga värden knutna till lövträd även om reservatet ligger mer avlägset i förhållande till lövområdena. Genom att gynna lövförekomsten av främst ek, rönnar och oxlar i naturreservatet ges de möjlighet till fortsatt starka genetiska populationer och kommer även utgöra möjligt livsutrymme för arter knutna till dem. Ett ökat inslag av löv kan även ses som en anpassning för ett förändrat klimat. Till exempel utgör en ökad andel lövträd i våra skogar hinder för spridningen av vildbränder.

Figur 8. Naturreservatet ligger inom värdestrakt för våtmarker och kalkbarrskog.

Figur 9. Naturreservatet Småulmyrar ligger i ett skogslandskap med fler formellt skyddade områden.

Ekosystemtjänster

Den artrikedom som Smaulmyrar hyser tyder på friska och motståndskraftiga ekosystem vilka bidrar till att producera så kallade ekosystemtjänster. Myren renar regnvatten. Den fuktiga marken håller vatten under årets torrperioder och samlar på sig vatten under stora flöden. Detta ger en utjämnande effekt på vattenflödet vilket minskar översvämningens risker nedströms under höga flöden. Reservatet har också en viktig funktion genom att binda kol, både i träden och i marken, något som tillsammans med andra kolfällor minskar koldioxidhalten i atmosfären. Skogen och träden bidrar även till ett gynnsamt lokalklimat. Den föreslagna skötseln ökar områdets tillgänglighet. Detta kan bidra till människors rekreation i naturen vilket har positiva effekter på folkhälsan.

Sociala värden

Reservatsområdet är idag inte särskilt välbesökt och troligtvis en ganska okänd plats för andra än de närboende i socknen. Det är dock ett fint besöksmål för den som är intresserad av natur. Genom bildandet av ett naturreservat kan tillgängligheten till området förstärkas.

Anläggningar

En starkströmsledning och en fiberledning är dragna i den kraftledningsgata som korsar reservatet men utöver dessa finns inga andra anläggningar eller byggnader i reservatet.

Tillgänglighet

Naturreservatet ligger två kilometer norr om Alskog kyrka. Någon parkering finns inte iordningställd. Den som kör bil tar av från landsväg 144 mot Visne ängar, tar första vägen till vänster efter 500 meter och svänger efter ytterligare 800 meter höger till en rak grusväg som följes. Det går att parkera vid sidan av vägen. Sista biten till reservatet får man promenera och då kommer man in i reservatets sydvästra hörn (se översiktskartan i beslutet). Det går att komma in i reservatet via en stig och spång i det nordvästra hörnet för den som kommer från naturreservatet Guffride. Betande djur kommer periodvis finnas i området.

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Generella riktlinjer

Målet med skötselåtgärderna är att bevara och utveckla de naturvärden som finns. Detta innebär att skötseln i reservatet i framtiden kan komma att anpassas till nya kunskaper om arters utbredning eller deras krav på livsmiljön. Alla skötselåtgärder ska göras med försiktighet så att markskador eller skador på naturvärden eller kulturlämningar inte uppkommer.

Eftersom det finns störningskänsligt fågelliv i närområdet ska åtgärder som riskerar att orsaka störning endast ske vid tillfällen då fågellivet ej kan ta skada.

Död tall i olika stadier

I reservatet och dess närområde har fynd av flera rödlistade tallinsekter gjorts.

Död tall i olika stadier är ett mycket viktigt substrat för deras fortlevnad.

Skötselåtgärder i skogsområdena bör göras så att det skapas en så stor variation av död ved som möjligt.

Gynna löv

I reservatet finns den rödlistade garderönnen men även andra rönn- och oxelararter.

Småvuxen självföryngrad ek finns också spritt i stora delar av området. Vid tidigare skogsbruksåtgärder har lövet fått stå tillbaka till fördel för barrträden.

Eftersom lövträden ofta är lågvuxna har de hård konkurrens från en och andra buskar. Några grövre lövträd finns knappt i området men självföryngringen är fortsatt god. I tallplanteringar där trädkontinuiteten ändå har brutits bör

självföryngrad ek, rönn- och oxelararter, och andra lövträd ges större utrymme. Genom buskröjning kommer lövträden även ges större livsutrymme.

Stängsling och bete

Historiskt har hela området betats, men betet har upphört sedan många år. Värden som gynnas av bete finns dock kvar och området bör betas extensivt. Området kommer delas upp i fällor/hagar utifrån behov. Under kraftledningsgatan behöver det finnas grindar eller öppningar så underhållet av kraftledningsgatan inte förhindras.

Ett mål med betet är att hålla tillbaka igenväxning av buskar efter röjning och därmed gynna blommande örter till fördel för nektar- och pollensökande insekter. Betet ska vara så pass extensivt att det skapas fläckar som är obetade eller betas senare på säsongen där olika arter som är känsliga för bete ges möjlighet att överleva. Betesdjuren förväntas även gynna frögroning av exempelvis alvarstånds, garderönn och orkidéer genom att hålla tillbaka buskarnas skuggande effekt och skapa gynnsamma groningsmiljöer genom tramp. Beteskänsliga arter som garderönn och alvarstånds övervakas extra noggrant de första åren betet återinförts för att se att de inte kommer till skada och för att hitta en lagom nivå på betetrycket. Ett varierat bete med uppehåll vissa år kan provas.

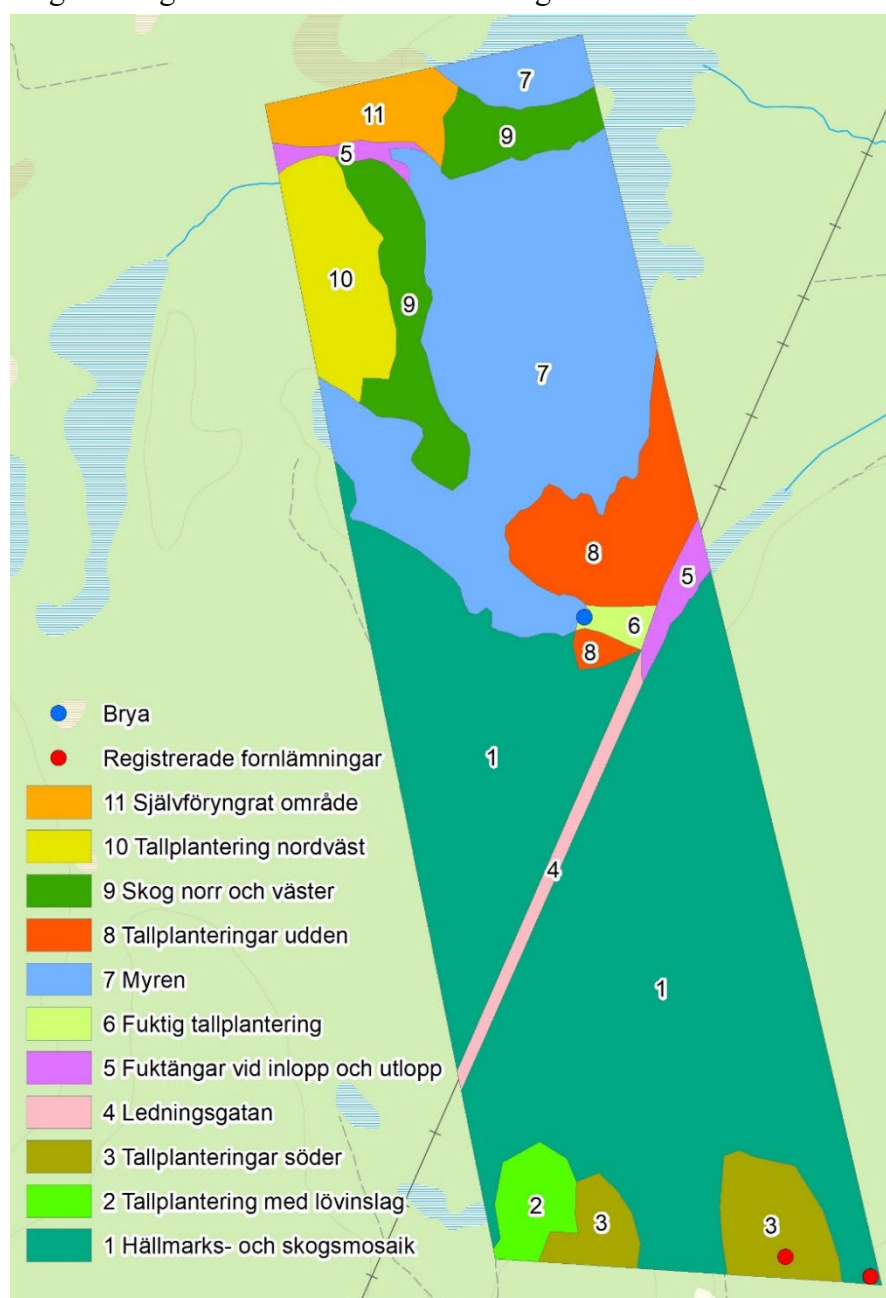
I närområdet runt garderönn och alvarstånds kan tynne så som slån och ros lämnas vid röjning för att skapa lite extra skydd mot betesdjuren. Men buskarna får inte heller skugga ut växterna. Garderönn anges enligt källor vara begärlig för lamm vilket bör tas i beaktande vid val av betesdjur.

Betet väntas även bidra till att åter skapa öppna vattenspeglar i myren. Djurens bete och tramp förväntas åstadkomma det. Kanske kommer djuren söka sig till myren under sommaren när övriga marker är torra och brända, kanske söker de sig

dit på våren när växtligheten är friskast. Om målet inte uppnås genom att införliva myren i en större betesfälla kan man testa att skapa en fälla med en stor andel myr i förhållande till liten andel fastmark. Betestrycket i myren blir då betydligt högre. Enligt en muntlig källa från en praktisk naturvårdare är den här metoden gynnsam för att skapa öppet vatten i agmyrar. Russ anges vara mest effektiva men andra djurslag kan även provas.

Skötselområden

Avgränsningen av skötselområdena framgår av skötselkartan nedan.

Figur 10. Karta över skötselområden, brya och registrerade fornlämningar.

Skötselområdena är:

1. Hällmarks- och skogsmosaik (31,6 ha)
 2. Tallplantering med lövinslag (1,1 ha)
 3. Tallplanteringar söder (2,6 ha)
 4. Ledningsgatan (0,9 ha)
 5. Fuktängar vid inlopp och utlopp (0,9 ha)
 6. Fuktig tallplantering (0,3 ha)
 7. Myren (14,7 ha)
 8. Tallplanteringar udden (3,4 ha)
 9. Skog norr och väster (3,6 ha)
 10. Tallplantering nordväst (2,7 ha)
 11. Självföryngrat område (1,6 ha)
- Fornlämningar och kulturlämningar
Tillgänglighet och friluftsliv

Skötselområde 1. Hällmarks- och skogsmosaik (31,6 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet är en mosaik av kalkbarrskog, hällmarksskog, alvar och karsthällmarker. Genom området löper en liten höjdrygg som märks tydligast vid myrens södra kant. I den norra delen av området är marken bördigare än i de södra delarna. Skogen växer sig där högre och grövre. I de södra delarna är träden mer lågvuxna och står glesare och mer solbelyst. I skötselområdet dominerar tallen som till stor del är gammal och solbelyst. Viss tallåterväxt finns. Även senvuxen gran, ek, oxlar, rönnar, getapel, vildapel och enstaka sälg och hassel finns i området. Två växtplatser för garderönn har hittills noterats och även alvarstånd har setts i området. Inom skötselområdet finns en rik marksvampsflora främst knuten till gran. Flera rödlistade fjärilar har också setts i området. Det finns förhållandevis gott om död ved, både i form av torrakor och lågor. Ytterligare död ved har skapats efter sommartorkan 2018. Förutsättningarna för vedlevande insekter är goda.

Buskskiktet domineras av en varav en del är gammal, men även slån, ros, getapel, hagtorn och oxbär finns. Vid jämförelser med historiska ortofoton har området

blivit mer tätvuxet. Antagligen hölls enen tidigare borta mer till fördel för ett frodigare fältskikt.

Alvaren och karsthällmarkerna i området är ofta täckta av renlavar eller mattor av mjölon till följd av upphört bete. Men där växer också liten sandlilja, krissla, liten och stor blåklocka, alvarstånds, axveronika, backtimjan, alvargräslök, getrams, Sankt Pers nycklar, praktbrunört, tulkört, ljus solvända med flera. I den norra delen består fältskiktet till stor del av ljung och mossor men även mer betesgynnad flora med exempelvis darrgräs, ängshavre, slankstarr, vitmåra, skogskovall, färgmåra, brudbröd och jordtistel.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bibehålla och utveckla ett trädsikt med varierad slutenhet och artsammansättning. Busksiktet får inte bli så tätt att trädföryngringen hindras. Död ved i olika nedbrytningsstadier och kvaliteter finns och skapas kontinuerligt. Mängden solbelysta äldre träd, liggande och stående död ved är gynnsam för ved- och barklevande insekter.

Busksiktet domineras av gammal en men är artrikt med flera sorters blommande och bärande buskar. Busksiktet bildar solöppna gläntor med vindskyddade miljöer till fördel för nektar- och pollensökande insekter. I områdets öppnare delar, gläntor, kartshällmarker och alvar frodas ett hävdpräglat och artrikt fältsikt.

Området ska utgöra habitat av god kvalitet för alla de djur, växter och svampar som lever i området.

Skötselåtgärder

I området återupptas ett extensivt bete. Betets påverkan på garderönn och alvarstånds behöver följas upp för att hitta en lagom nivå. Bete och tramp öppnar upp täta renlavsmattor och håller tillbaka igenväxning av alvar och karsthällmarker. Djurens tramp gynnar också spridning och föryngring av växter genom att fläckvis bryta upp jordtäcket. Om död ved stör betande djur så kan den flyttas och läggas där den stör mindre.

Försiktig och återkommande röjning av en och andra buskar görs för att skapa vindskyddade och solöppna gläntor och göra området mer lättgenomträngligt för betesdjur. Garderönn och äldre och högstammiga enar sparas. Röjningsrester lämnas inte i området.

En varierad trädslagsblandning eftersträvas i området. Senvuxen gran, tall, ek sparas, liksom föryngring av trädslagen. Frihugg trängda träd. Var uppmärksam på garderönnen vid röjning. Lämna eventuellt taggiga buskage runt dem men inte så täta att de skuggar. Om betesdjuren inte verkar skada garderönnen kan de försiktigt frihuggas för att få mer ljus.

Att tillåta trädföryngring att komma upp är prioriterat på sikt. Efter torkan sommaren 2018 finns en del torkdödad tall i området. Att skapa ytterligare död ved i området kommer inte behövas på ganska lång sikt.

Gamla markvägar röjs och hålls öppna från buskar för att ge promenadstråk för besökare. Det skräp och skrot som finns i området tas bort.

Skötselområde 2. Tallplantering med lövinslag (1,1 hektar)

Beskrivning

Området planterades, efter en avverkning för cirka 15 år sedan, med tall. En del självföryngrad ek och oxel finns i området. Buskskiktet består av slån, brakved och getapel och fältskiktet av renlavar, ljung, mossor, brudbröd, älvväxing med mera. Enstaka lågor finns i området. I den norra delen är marken magrare och mer alvarlik. En del självföryngrad tall växer där.

Bevarandemål

Områdets träd är självföryngrade och fullvuxna lövträd som ek och oxel utgör på sikt en stor andel av trädsiktet. Självföryngrad tall kan på sikt bli mer dominant. Markens flora är betesgynnad och artrik. Mängden buskar är gynnsam för markfloran och blombesökande insekter.

Skötselåtgärder

De tallar som planterats röjs bort liksom en del av buskskiktet. De självföryngrade lövträden friställas så de utvecklar krona och rotsystem. En varierad trädslagsblandning behålls. Den döda ved som finns i området lämnas kvar. Röjningsrester förs ut ur området, bränns på plats, alternativt samlas i något hörn för att förmultna. Området behöver betas för att hålla tillbaka igenväxande buskar och gynna den hävdpräglade floran. Runt yngre lövträd kan tynne som inte skuggar behållas som skydd mot betesdjur. Området kan stängslas bort om det behövs för att få upp mer självföryngrade träd. På lång sikt kan området ingå i skötselområde 1.

Skötselområde 3. Tallplanteringar söder (2,6 hektar)

Beskrivning

I två mindre områden längs reservatets södra gräns finns tallplanteringar som är 25–35 år gamla. I det yngre beståndet står tallarna tätt och endast ett fåtal andra träd- och buskarter har klarat konkurrensen. På marken växer örnbräken och gräs. I den något äldre planteringen är ljusinsläppet högre och markfloran mer varierad. I båda områdena växer lundstarr som är värdväxt åt den sällsynta dårgräsfjärilen. Planteringarna ligger i svaga svackor som är bördigare än den omgivande hållmarksskogen. Den östra framträder relativt tydligt på figur 4.

Bevarandemål

Det långsiktiga målet är att skötselområdet utgör skogsbetesmark med liknande kvaliteter som de bördigare delarna i skötselområde 1.

På kort sikt ska områdena utgöra möjligt habitat för dårgräsfjäril genom att förekomsten av lundstarr bibehålls och gynnas. Området ska ha en rik betesgynnad flora och död ved av olika kvalitet.

Skötselåtgärder

Ungskogarna luckhuggs och gallras flikigt för att skapa gläntor och brynmiljöer som ger ljusinsläpp och vindskydd åt växter och insekter. Självföryngrade lövträd i områdena sparas och friställs. En varierad trädslags- och busksammansättning försöker uppnås. Veteranisering av träd och död ved av olika kvaliteter tillskapas genom ring-, randbarkning och fällning.

Ett återinfört bete håller tillbaka igenväxningen av buskar. Efter att området luckhuggits kommer en trädstruktur som bidrar med ljusinsläpp möjliggöra en rikare betesgynnad flora. För att motverka utbredning av exempelvis örnbräken vid ökad näringstillgång efter gallring, behöver betestrycket i området, de efterföljande åren, vara någorlunda högt.

På lång sikt kan området skötas på samma sätt som de bördigare delarna i skötselområde 1.

Skötselområde 4. Ledningsgatan (0,9 hektar)**Beskrivning**

Snett genom reservatet går en kraftledningsgata som på grund av kraftledningen hålls öppen från buskar och träd. Längs den östra kanten av gatan har en fiberledning grävts ner. Spåren efter grävningen syns fortfarande. Skötselområdet klassas till viss del som alvar men ibland är kvaliteten sämre till följd av röjningarna. Det uppgrävda området kommer med tiden naturaliseras allt mer och bli blomrikt alvar, en fin biotop för nektar och pollenätande insekter.

Bevarandemål

Området består främst av solbelyst och artrik alvarmark och är ett område där insekter kan finna både föda och boplats.

Skötselåtgärder

Området hålls öppet med hjälp av betesdjur. Högre träd kommer troligen inte tillåtas i området av innehavarna till ledningsrätterna. Eventuell död ved som stör betet i skötselområde 1 kan flyttas och läggas i ledningsgatan på ett sätt som inte stör underhållet av ledningarna. Fortsatt markstörning och andra åtgärder för att gynna grävande bin och andra insekter får utföras.

Skötselområde 5. Fuktängar vid inlopp och utlopp (0,9 hektar)**Beskrivning**

Både vid myrens inlopp i det nordvästra hörnet och vid det diffusa utloppet i sydost finns artrika kalkfuktängar. Delar av områdena utgörs av agmyr eller agbestånd.

Vid inloppet rinner vattnet delvis i ett litet vattendrag med bland annat näckmossa. Naturliga vattenfluktuationer har hållit området öppet. Här växer en del tall, någon gran och sly av brakved, yngre tallplantor och enbuskar. Det finns även en del död ved i området. Vid fastighetsgränsen, över det blötaste partiet, har någon byggt en provisorisk spång.

Fuktängen i kraftledningsgatan har hållits öppen till följd av upprepade röjningar under kraftledningen. Från Smaulmyrars sydligaste del sker en viss avrinning från myren under mark. I kalkfuktängen kommer vattnet i dagen igen och rinner sedan åt nordost ut ur reservatet. Floran är rik och här växer bland annat majviva, kärrlilja, ängsvädd, axag, vildlin, vanlig nattviol, kärrknipprot, Jungfru Marienycklar, ängsnycklar, brudsporre och flugblomster.

Bevarandemål

Områdena består av artrik välbetad kalkfuktäng med inslag av ag. Hydrologin är naturlig.

Skötselåtgärder

Områdena hålls öppna genom bete. Viss återkommande röjning av sly kan behövas. Viss tallåterväxt på fuktängen i inloppet kan sparas för att på sikt ersätta de grova furor som finns idag. Utbredningen av fuktängen vid utloppet utökas genom att delar av skötselområde 6 utvecklar fuktäng. Hänsyn till områdets hydrologi tas vid körning med tunga fordon.

Skötselområde 6. Fuktig tallplantering (0,3 hektar)**Beskrivning**

I det 25-åriga planterade tallbeståndet öster om myren finns en del belägen mellan myrens sydöstra kant och kraftledningsgatans fuktäng som är blötare än omgivande plantering. Området är tuvigt och på marken dominerar blåtåtel. I området sker en viss avrinning från myren under mark. I kraftledningsgatans kalkfuktäng kommer vattnet i dagen och rinner sedan åt nordost ut ur reservatet. I myrens kant finns en grävd brya.

Avgränsningen mellan området och skötselområde 8 är ungefärlig och syftar till att avgränsa det område där markens fuktighet har möjlighet att upprätthålla en fuktäng.

Bevarandemål

Det långsiktiga målet är att den del av skötselområdet som är tillräckligt fuktig utvecklar en artrik och öppen kalkfuktäng lik den i skötselområde 5 och på sikt ingår i det skötselområdet. Övriga delar av området får ingå i skötselområde 8.

Bryan hålls öppen så djur kan dricka där.

Skötselåtgärder

Den planterade tallen avverkas och området betas. Vid uttransport av virket tas stor hänsyn till fuktdraget så hydrologin ej störs. För att undvika igenväxning kommer buskar och sly behöva röjas bort. De delar som inte är tillräckligt fuktiga för att utveckla kalkfuktäng kan på sikt tillåtas övergå till kalkbarrskog via självföryngring.

Bryan röjs fram och underhålls om behov finns.

Skötselområde 7. Myren (14,7 hektar)**Beskrivning**

Smaulmyrar är en, med gotländska mått mätt, ovanlig myr som påminner om de norrländska starrmyrarna. Enligt skattningskartan skördades här ag åt fyra gårdar från Smaulmyrar på 1700-talet. Om det är intensiv agtäkt eller bete som gjort att agen dragit sig tillbaka sedan dess vet vi inte, men vi kan konstatera att agen förekommer sparsamt i myren numera. Dominerar gör trådstarr.

Rikkärsmossor som späd skorpionmossa och kärrspärrmossa förekommer i bottenskiktet. Höstspira och glest med vass finns också. På sina platser finns ag i mindre bestånd. Längs kanten mot den fasta marken växer pors ut i myren.

Myren kantas av torrare och tuvigare fuktäng med blåtåtel, nattviol, flugblomster, brudsporre, majviva, kärllilja, tätört, loppstarr och ängsvädd för att nämna några arter. Kantzonens bredd varierar mycket runt myren.

Tidigare har myren haft öppna vattenspeglar men just nu finns inga sådana. Under en stor del av året är den flacka myren täkt med ett par decimeter vatten. Vattenfluktuationerna har bidragit till att hålla myren öppen från vedväxter.

Bevarandemål

Området är en öppen och artrik myrvidd. Myrens kantzoner är artrika och vedväxter tillåts inte breda ut sig på rikkärrets eller fuktängens bekostnad. Öppna vattenspeglar som erbjuder ytterligare varierade miljöer åt arter finns i området. Vattenfluktuationerna är naturliga.

Skötselåtgärder

Lämnas myren utan skötsel kommer den på sikt bygga upp ett tjockare torvlager, bli torrare och så småningom växa igen och bli skog. För att undvika eller fördröja det förloppet behöver bete eller slåtter ske. Som en första åtgärd införs bete i

området. Hela området är möjligt att beta men en uppdelning i fällor kan göras för att nå specifika mål eller underlätta den dagliga tillsynen.

Att beta myren kan kombineras med slåtter av myren. Slåttern förväntas hålla tillbaka utbredningen av ag, vass och pors samt gynna en artrik flora. Slåttern bör ske inom delområden med några års mellanrum för att bidra till att skapa en mosaik av livsutrymmen. Slåttern sker under den torraste perioden av sommaren för att undvika körsador och då fåglarna häckat färdigt.

Både bete och slåtter väntas bidra till att åter skapa öppna vattenspeglar i myren genom att avlägsna växtmaterial. Djurens tramp förväntas även bidra till en viss nedbrytning av torven inom delar av området. Om målet inte uppnås genom att införliva myren i en större betesfälla kan man testa att skapa en fälla med en stor andel myr i förhållande till liten andel fastmark. Betestrycket i myren blir då betydligt högre. Enligt en muntlig källa är den här metoden gynnsam för att skapa öppet vatten i agmyrar. Russ anges vara mest effektiva men andra djurslag kan även provas.

Om återinfört bete och slåtter inte lyckas skapa djupare hålor som håller vatten längre in på sommaren kan mindre pölar försiktigt grävas fram. Öppet vatten längre in på sommaren gynnar grod- och kräldjur samt sötvattenslevande evertetrater, t.ex. trollsländor. Eftersom grävning innebär ett ingrepp på torvhorisonten och kan medföra en stor påverkan på våtmarken ska åtgärden ske med stor försiktighet. Den måste ske under den torraste perioden för att undvika körsador och minska påverkan från näringsläckage. Materialet som grävs bort kan läggas i någon av de planterade skogarna om det inte kan tas omhand på annat sätt.

Längs myrens kanter behöver en del yngre träd tas bort så bården inte växer igen. Äldre träd får stå kvar. Exempelvis är detta aktuellt längs myrens södra kant där borttagning av igenväxningsträd dessutom bidrar till ökade upplevården genom att ge mer utsikt över myren.

Skötselområde 8. Tallplanteringar udden (3,4 hektar)**Beskrivning**

Vid myrens sydöstra kant finns två planterade tallbestånd. På udden ute i myren är planteringen ungefär 45 år gammal medan resten av planteringen är cirka 25 år gammal. Längs uddens kant finns vissa äldre tallar, någon björk och några ekar sparade i en skyddszon mot myren. Ek och oxel förekommer sparsamt. Enbuskar, hagtorn och brakved finns i området. I fältskiktet finns ljung, mossor, örnbräken, blåtåtel, blåhallon, blodrot med mera. Lundstarr växer också i området.

Bevarandemål

Området ska utgöra möjligt habitat för därgräsfjäril genom att förekomsten av lundstarr bibehålls och gynnas. Skötselområdet ska utveckla ett trädsikt med varierad slutenhet och artsammansättning. Död ved i olika nedbrytningsstadier och kvaliteter finns och skapas kontinuerligt. Mängden solbelysta äldre träd, liggande och stående död ved är gynnsam för ved- och barklevande insekter. Fältskiktet ska vara artrikt.

Skötselåtgärder

Området, men främst den äldre planteringen på udden kan med fördel naturvårdsbrännas. En särskild brandplan behöver i så fall tas fram. Bränningen bör vara så pass hård att en förhållandevis stor andel av träden dör. Det finns gott om finbränsle i form av ljung och mossor. Efter området brännts och när risken för fallande träd upphört, kan området betas. Tidpunkt för naturvårdsbränningen behöver planeras med hänsyn till häckande fåglar. Bränning förväntas ha en positiv inverkan på förekomsten av lundstarr.

Om naturvårdsbränning inte utförs i området bör området skötas på det sätt som beskrivs för skötselområde 3. Alternativt kan delar av området lämnas att självgallra sig.

Skötselområde 9. Skog norr och väster (3,6 hektar)

Beskrivning

Längs den västra kanten av myren och på den norra udden är skogen mer svärgenomtränglig på grund av en hel del nedblåsta träd. Grov tall och gran är vanlig i området men det finns även lite björk, rönn och ek. Självföryngring av de olika trädslagen finns. Längs den västra kanten av myren är marken blötare och tuvigare med blåtåtel, ängsvädd, älvväxing, lundstarr, blåbär och lingonris. Enstaka enbuskar skvallrar om att området varit öppnare tidigare. Även på den norra udden växer lingon och blåbär men då i tjocka mossmattor. Områdena är sedan tidigare till stor del skyddade som biotopskydd.

Bevarandemål

Skötselområdets höga naturvärden bibehålls. En variation i trädskiktets slutenhet och artsammansättning behålls. Död ved i olika nedbrytningsstadier och kvaliteter finns och skapas kontinuerligt.

Skötselåtgärder

I skötselområdet har naturliga störningar som t.ex. stormar skapat död ved i form av vindfällan som skapar luckor där trädföryngring kan komma upp. Området kan lämnas att utvecklas främst genom intern beståndsdynamik.

Vissa tecken på att bete tidigare skett i området finns. Återupptaget bete kan vara gynnsamt i den västra kantens tuviga delar. I övriga delar inom skötselområdet skulle bete inte medföra lika tydliga positiva effekter och därför är bete inte högt prioriterat i området. Återupptas betet kan viss röjning av sly behövas.

Skötselområde 10. Tallplantering nordväst (2,7 hektar)**Beskrivning**

Majoriteten av området består av en ungefär 35 år gammal tallplantering. Endast ett fåtal andra träd- och buskarter finns i området och på marken växer mossor, lingon, blåbär, örnbräken och gräs. I området växer lundstarr som är värdväxt åt den sällsynta därgräsfjärilen.

Bevarandemål

Området ska utgöra möjligt habitat för därgräsfjäril genom att förekomsten av lundstarr bibehålls och gynnas. Skötselområdet ska utveckla ett trädskikt med varierad slutenhet och artsammansättning. Död ved i olika nedbrytningsstadier och kvaliteter finns och skapas kontinuerligt. Solbelysta äldre träd, liggande och stående död ved finns och är gynnsam för ved- och barklevande insekter.

Skötselåtgärder

Veteranisering av träd och död ved av olika kvaliteter tillskapas genom ring-, randbarkning och fällning. Planteringen luckhuggs och gallras flikigt för att skapa gläntor och brynmiljöer som ger ljusinsläpp och vindskydd åt växter och insekter. Självföryngrade lövträd i områdena sparas och friställs. För att motverka utbredning av exempelvis örnbräken vid ökad näringstillgång efter gallring, behöver betestrycket i området, de efterföljande åren, vara någorlunda högt.

Bete i området är lägre prioriterat än bete i andra delar av reservatet. Røjning av sly och buskar kan på sikt behövas om området betas. Om luckhuggning och bete inte kan prioriteras kan man välja att endast veteranisera en del solbelysta träd och låta området självgallras.

En längre vandringsled som kopplar ihop reservatet med övriga reservat norr om Smaulmyrar kan skapas. En stig behöver i sådana fall röjas fram i skötselområdet.

Skötselområde 11. Självföryngrat område (1,6 hektar)**Beskrivning**

I reservatets nordvästligaste hörn finns ett område som avverkades i mitten av 1970-talet. Där finns idag självföryngrade träd av olika arter; tall, ek, gran, oxel, björk och en. Floran domineras av ljung, örnbräken och olika gräs. Områdets naturvärden bedöms i dagsläget som låga.

Bevarandemål

Skötselområdet ska utveckla ett trädskikt med varierad slutenhet och artsammansättning. Död ved i olika nedbrytningsstadier och kvaliteter finns och skapas kontinuerligt. Mängden solbelysta äldre träd, liggande och stående död ved är gynnsam för ved- och barklevande insekter. Fältskiktet ska vara artrikt.

Skötselåtgärder

Området bör naturvårdsbrännas. En särskild brandplan behöver tas fram. Bränningen bör bidra till att vissa träd dör och andra blir brandskadade. Det finns gott om finbränsle i form av ljung och gräs. Tidpunkt för naturvårdsbränningen behöver planeras med hänsyn till häckande fåglar. Efter att området bränts och när risken för fallande träd upphört, kan området betas.

Om naturvårdsbränning inte genomförs kan området tillåtas att förtätas genom självföryngring av träd. Bete vore gynnsamt för området. Rójning av sly och buskar kan på sikt behövas.

Fornlämningar och kulturlämningar

Hålväg med viss igenväxning (till vänster) och rester av bandtun i myren (till höger).

Beskrivning

I reservatet finns två registrerade fornlämningar. Båda är svåra att se för ett ovant öga. I reservatet finns även rester efter småskalig stenbrytning på platser där berget går i dagen. Mångårigt nyttjande av markvägarna har ibland gjort att de blivit hålvägar. Längs fastighetsgränsen, på ett par platser i myren, liksom längs södra fastighetsgränsen finns rester av bandtun. Se under rubriken Historisk markanvändning och kulturhistoriska värden för mer information.

Bevarandemål

Fornlämningarna utsätts ej för skada genom exempelvis stormfällan. Spåren efter stenbrytningen hålls synliga för besökare. Markvägarna fortsätter att nyttjas av friluftslivet. Bandtunsresterna ligger kvar i reservatet tills de multnar bort helt. Kulturlämningarna utgör en del av reservatets synliga historia för besökare.

Skötselåtgärder

Ytterligare igenväxning av fornlämningarna undviks. Resterna från den småskaliga stenbrytningen finns inom skötselområde 1. Området ska betas och igenväxande buskar hållas undan vilket kommer göra att spåren efter stenbrytningen fortsatt syns. Markvägarna röjs från buskar så de är fortsatt lättframkomliga för vandrare. Bandtunsresterna lämnas utan åtgärd och kommer så småningom förmultna.

Tillgänglighet och friluftsliv

Beskrivning

Reservatet är ett trevligt besöksmål. Markvägar löper genom området, främst i nord-sydlig riktning. Utanför markvägarna är området mer svårframkomligt på grund av mängden buskar. Från höjdryggen söder om myren har besökare en vacker utsikt över myren.

Området är tillgängligt via avtagsväg från länsväg 144. Det finns ingen anordnad parkeringsplats, men det går att parkera invid vägen. Det går även att nå reservatet norrifrån via en stig och en spång.

Målbild

Reservatet är tillgängligt för ett rörligt friluftsliv som vill uppleva områdets naturmiljöer och arter.

Skötselåtgärder

Informationsskyltar sätts upp vid de olika vägar och stigar som leder in i reservatet.

Som en första åtgärd för att underlätta framkomligheten och uppmuntra till promenader röjs markvägarna från buskar. För att sammankoppla området och uppmuntra för längre vandringar vidare genom de övriga tre reservaten som ligger norr om Smaulmyrar kan en vandringsled inklusive spång anläggas. Det stängsel som avgränsar reservatet och dess olika betesfällor ska ha stängselgenomgångar vid de platser där markvägar eller stigar passerar stängslet.

Anläggningar som exempelvis bänkbord och grillplats på höjden vid myren kan anläggas. Parkeringsyta kan anläggas, förslagsvis på någon av de i beslutskartan utpekade platserna, för att öka bilburna besökarens tillgänglighet till reservatet.

3. Information

Information om reservatet ska finnas på informationstavlor i reservatet samt på länsstyrelsens hemsida och på Naturvårdsverkets sida ”skyddad natur”.

4. Bränder och brandbekämpning

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker i försiktighet i samråd med reservatsförvaltaren.

5. Jakt

Rätten till jakt inom reservatet inskränks inte av reservatsbeslutet. Jaktutövandet får dock inte ske i strid med reservatsbestämmelserna.

6. Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av naturreservat i länet. Länsstyrelsen har ansvar för att skötseln i reservatet följer fastställd skötselplan. Länsstyrelsen har även den operativa tillsynen i naturreservat enligt 26 kapitlet miljöbalken. Det innebär att länsstyrelsen ska övervaka att föreskrifter samt eventuellt givna dispenser och tillstånd följs.

Länsstyrelsen kan teckna avtal med annan part för utförandet av bevarande- och skötselåtgärder och/eller tillsyn.

7. Markering av reservatets gräns

Reservatsgränsen skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar (Naturvårdsverkets handbok ”Att skylta skyddad natur”, s 88-101).

8. Dokumentation och uppföljning

Dokumentation och övervakning skall ske i enlighet med det program som beskrivs i Naturvårdsverkets rapport ”Uppföljning av skyddade områden i Sverige”. Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder och har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål samt gynnsam bevarandestatus.

9. Revidering av skötselplan

En översyn av skötselplanen bör göras inom 15 år för att bedöma behovet av en revidering av planen.

10. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

1 är högst prioritet, 2, 3 och 4 prioriteras lägre.

Skötselåtgärd	Prio	Var	Vem	Frekvens
Utmärkning av reservatsgräns	1	Hela reservatet	Förvaltaren	Engångsåtgärd
Uppsättning av informationstavlor	1	Vägar och stigar in till reservatet	Förvaltaren	Engångsåtgärd
Information på länsstyrelsens hemsida	1	Länsstyrelsens hemsida	Förvaltaren	Engångsåtgärd
Stängsling och återinförande av bete	1	Hela reservatet	Förvaltaren*	Stängsling är en engångsåtgärd, betet sker årligen
Plocka skräp och skrot	1	Skötselområde 1	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Röjning av buskar och sly	1	Hela reservatet i varierande omfattning	Förvaltaren*	Återkommande vid behov
Luck-, plockhuggning och veteranisering	2	Skötselområde 3, 8 och 10	Förvaltaren*	Återkommande
Avverkning av tall	2	Skötselområde 2 och 6	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Markstörning	3	Skötselområde 4	Förvaltaren*	Återkommande vid behov
Framtagande av brandplan och naturvårdsbränning	3	Skötselområde 8 och 11	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Slåtter av myren	3	Skötselområde 7	Förvaltaren*	Återkommande
Grävning i myren för att återskapa vattenspeglar	4	Skötselområde 7	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Rensning av bryan	2	Skötselområde 6	Förvaltaren*	Vid behov
Iordningsställande av vandringsstig	2	Hela reservatet	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Iordningsställande av grillplats och bänkbord	3	Skötselområde 1	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Uppföljning	1	Hela reservatet	Förvaltaren	Löpande enligt riktlinjer

*Förvaltaren eller annan som förvaltaren tecknar avtal med.

11. Artlista

Förteckning över känd förekomst av rödlistade arter samt vissa andra naturvårdsintressanta arter inom naturreservatet Smaulmyrar. Förteckningen ska ses som exempel på arter som förekommer inom reservatet, d.v.s. den gör inte anspråk på att vara fullständig.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Artdatabanken 2015.

Rödlistekategori:

- RE = nationellt utdöd (regionally extinct)
- CR = akut hotad (critically endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)
- NT = nära hotad (near threatened)
- DD = kunskapsbrist (data deficient)

Signalart är en art som signalerar höga naturvärden i skog.

ÅGP står för arter som ingår i Åtgärdsprogram för hotade arter.

EU-art betecknar de arter som ingår i Art- och habitatdirektivets bilaga 2.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödliste-kategori
Fåglar		
<i>Caprimulgus europaeus</i>	nattskärra	
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	NT
<i>Emberiza citrinella</i>	gulsparv	VU
Insekter		
<i>Ergates faber</i>	smedbock	NT
<i>Parnassius apollo</i>	apollofjäril	NT
<i>Phengaris arion</i>	svartfläckig blåvinge	NT, ÅGP
<i>Zygaena filipendulae</i>	sexfläckig bastardsvärmare	NT
Kärlväxter		
<i>Carex pulicaris</i>	loppstarr	VU
<i>Cirsium acaule</i>	jordtistel	NT
<i>Epipactis atrorubens</i>	purpurknipprot	
<i>Epipactis palustris</i>	kärrknipprot	
<i>Fraxinus excelsior</i>	ask	EN
<i>Helianthemum nummularium</i> <i>subsp. nummularium</i>	ljus solvända	NT

<i>Jacobaea vulgaris subsp. gotlandica</i>	alvarstånds	EU-art
<i>Ophrys insectifera</i>	flugblomster	
<i>Pinguicula vulgaris</i>	tätört	
<i>Primula farinosa</i>	majviva	NT
<i>Scutellaria galericulata</i>	frossört	
<i>Sorbus atrata</i> inom artkomplexet <i>Sorbus meinichii/teodori</i>	garderönn	VU, EU-art
<i>Succisa pratensis</i>	ängsvädd	
<i>Thymus serpyllum</i>	backtimjan	NT
<i>Tofieldia calyculata</i>	kärrlilja	
Lavar		
<i>Felipes leucopellaeus</i>	kattfotslav	Signalart
Mossor		
<i>Leucobryum glaucum</i>	blåmossa	Signalart
Svampar		
<i>Albatrellus citrinus</i>	gul lammticka	VU
<i>Cortinarius barbarorum</i>		NT
<i>Cortinarius dionysae</i>	denises spindling	NT
<i>Cortinarius fraudulosus</i>	granrots spindling	VU
<i>Cortinarius infractus</i>	bitterspindling	Signalart
<i>Cortinarius meinhardii</i>	äggspindling	NT
<i>Cortinarius odorifer</i>	anisspindling	Signalart
<i>Cortinarius russeoides</i>	odörspindling	NT
<i>Cortinarius salor</i>	blå slemspindling	Signalart
<i>Craterellus lutescens</i>	rödgul trumpetsvamp	Signalart
<i>Geastrum fimbriatum</i>	fransig jordstjärna	Signalart
<i>Geastrum michelianum</i>	kragjordstjärna	Signalart
<i>Geastrum quadrifidum</i>	fyrflikig jordstjärna	NT
<i>Ramaria sp.</i>		Signalart

12. Kartunderlag

Samtliga kartor i skötselplanen är © Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Lantmäteriet, NVDB, ESRI Inc, RAÄ, SGU, SMHI, SVO, SCB, SJV, FM, Bergsstaten, SLU.

13. Källförteckning

ArtDatabanken. 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

ArtDatabanken. u.å. Avarönn. <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/6002920>

ArtDatabanken. u.å. *Alvarstånds*. <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/1489>

Jonsson Björn, Bunge, muntligen. 2019. Telefonsamtal med Magnus Martinsson, Länsstyrelsen i Gotlands län, datum 2019-03-14.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2006. *Strategi för formellt skydd av skog i Gotlands län*.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2016. *Strategi och handlingsplan för skyddade områden som en resurs för friluftslivet 2017–2019*. Rapport 2016:8.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2018. *Inventering av skalbaggar knutna till tall*. Franc, N. och Lundkvist, H. Rapport 2018:17.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2018. *Underlag till handlingsplan för grön infrastruktur i Gotlands län Del C- fokusområden*. Rapport 2018:19.

Naturvårdsverket. 2003. *Att skylta skyddad natur – en vägledning om skyltar, foldrar, vägvisning, gränsmarkering och Internet*.

Naturvårdsverket. 2010. *Uppföljning av skyddade områden i Sverige*. Rapport 6379.

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2017. *Nationell strategi för formellt skydd av skog – reviderad version 2017*.

Nitare, J. 2005. *Signalarter: indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Riksantikvarieämbetet fornminnesregister Fornsök. www.fornsok.se, 2017-08-18.

Skogsstyrelsen. u.å. *Skogens pärlor visar värdefulla skogsmiljöer*. <http://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>

Bilaga 3

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Gotlands län antingen via e-post; gotland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Gotlands län, 621 85 Visby.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, gotland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 90 00. Ange diarienummer 892-2017.